

MESYUARAT PERTAMA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2023

HARI ISNIN : 3 APRIL 2023

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SR. HAJI MOHD APANDI BIN
MOHAMAD
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN SR. HAJI MOHD APANDI BIN MOHAMAD minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah langkah-langkah Kerajaan dalam memastikan masalah kekurangan bekalan telur dalam pasaran tidak berulang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi memastikan masalah kekurangan bekalan telur dalam pasaran tidak berulang, Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) melaksanakan beberapa langkah jangka pendek dan jangka panjang seperti berikut:

(a) Jangka pendek

- i. memberi subsidi kepada penternak ayam pedaging dan ayam penelur untuk membantu mengatasi kenaikan kos pengeluaran, mulai 5 Februari 2022 hingga 31 Disember 2022. Sehingga 15 Februari 2023, sebanyak 19,599 permohonan bernilai RM1.74 bilion subsidi telah diluluskan kepada penternak;
- ii. membenarkan pengimportan telur dari luar negara mulai Disember 2022;
- iii. mengedarkan bekalan ayam dan telur ke seluruh negara melalui Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA); dan
- iv. membenarkan pengimportan anak ayam (*Day Old Chick* – DOC) atau telur bernas dari negara Brazil, New Zealand, Perancis dan Australia bagi memastikan stok pengganti ayam penelur mencukupi.

(b) Jangka panjang

- i. mengurangkan kebergantungan kepada sumber jagung import sebanyak 30% menerusi inisiatif penanaman jagung bijian dalam negara menjelang tahun 2032;
- ii. menjalankan kajian bagi menghasilkan bahan mentah gantian dari sumber tempatan berasaskan isirung sawit seperti PKC/PKE;
- iii. melaksanakan kajian bagi makanan ternakan ayam berasaskan sumber alternatif larva *Black Soldier Fly* (BSF) di bawah Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) dengan kerjasama Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC); dan
- iv. menawarkan pinjaman mudah melalui Agrobank sebanyak RM300 juta kepada penternak ayam melalui Dana Pembiayaan Agromakanan untuk membantu penternak mengatasi masalah modal pusingan kewangan yang terjejas akibat kenaikan kos pengeluaran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. WAN MARTINA BINTI WAN
YUSOFF
TARIKH : 3 APRIL 2023

DR. WAN MARTINA BINTI WAN YUSOFF minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah pelan tindakan jangka masa pendek dan sederhana Kerajaan untuk merapatkan jurang antara wilayah atau negeri khususnya dalam memajukan wilayah atau negeri yang masih kurang membangun.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12), Kerajaan telah memberi tumpuan kepada usaha menangani ketidakseimbangan sosioekonomi dan menggalakkan pertumbuhan yang saksama antara wilayah dan negeri.

Kerajaan akan terus memberi perhatian dalam meningkatkan usaha untuk mempercepat pembangunan berasaskan nod pertumbuhan utama dan kawasan titik tumpuan. Langkah untuk menarik pelaburan berkualiti, terutama di wilayah yang kurang membangun akan dipergiat dan ekosistem perniagaan akan terus ditambah baik. Negeri juga akan digalakkan untuk memainkan peranan penting dalam pembangunan sosioekonomi. Dalam hubungan ini, program pembangunan strategik pada peringkat wilayah dan negeri akan dilaksana melalui inisiatif yang dipacu oleh kerajaan negeri dan projek yang diterajui oleh sektor swasta. Usaha ini dijangka dapat mengurangkan jurang sosioekonomi rentas wilayah dan negeri dan seterusnya menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi yang lebih pesat.

Langkah bagi menggalakkan perancangan pembangunan wilayah yang terselaras dan bersepadu juga akan dilaksana melalui kerjasama yang lebih baik dengan agensi di peringkat Kerajaan Persekutuan dan kerajaan negeri, termasuklah dengan Pihak Berkuasa Koridor. Pembangunan di lima koridor ekonomi wilayah akan terus diberi perhatian dengan memfokus kepada penarikan pelaburan berkualiti khususnya melibatkan aktiviti ekonomi dengan nilai ditambah yang tinggi

yang seterusnya dapat mewujudkan peluang pekerjaan dan keusahawanan. Inisiatif ini akan mewujudkan sinergi pembangunan yang bersepadu dan menangani keperluan pembangunan wilayah secara menyeluruh.

Dalam aspek agihan peruntukan pembangunan, Kerajaan komited untuk mengagihkan sekurang-kurangnya 50% daripada keseluruhan peruntukan pembangunan asas (DE Asas) kepada enam negeri kurang membangun iaitu Perlis, Kedah, Terengganu, Kelantan, Sabah dan Sarawak. Peruntukan DE Asas yang diluluskan di bawah *Rolling Plan 3* Tahun 2023 bagi negeri-negeri tersebut adalah seperti berikut:

Negeri Kurang Membangun	Peruntukan RP2 (2022) RM (Juta)	Peruntukan RP3 (2023) RM (Juta)
Perlis	381.00	559.98
Kedah	1,489.80	1,458.16
Terengganu	1,372.30	1,545.98
Kelantan	2,331.40	2,494.79
Sabah	5,139.50	6,460.79
Sarawak	4,442.80	5,421.69
Jumlah	15,156.80	17,941.39

Beberapa projek pembangunan yang sedang dilaksanakan di negeri-negeri tersebut bagi merangsang pertumbuhan sosioekonomi adalah seperti:

- i) Projek NCER - Kemudahan Infrastruktur Di Kawasan Pembangunan Lembah Chuping, Perlis (kos projek RM724 juta);
- ii) Projek NCER - Pembangunan Kawasan Perindustrian & Hab Logistik Di Sidam, Kedah (kos projek RM700 juta);
- iii) Projek Pembinaan Hospital Kemaman, Terengganu (kos projek RM450 juta);
- iv) Projek Pembesaran Dan Menaiktaraf Lapangan Terbang Sultan Ismail Petra, Kota Bharu, Kelantan (kos projek RM483 juta);
- v) Projek Program Perumahan Rakyat (PPR) Pitas, Sabah (kos projek RM84.8 juta); dan
- vi) Projek SCORE - Integrated Agropark With Dynamic Modern Farming di Mukah, Sarawak (kos projek RM20 juta).

Kerajaan yakin bahawa segala perancangan dan pelaksanaan projek pembangunan tersebut akan menyumbang kepada pertumbuhan negeri-negeri kurang membangun tersebut dan seterusnya akan memberikan pelbagai manfaat kepada kesejahteraan penduduk.

Sekian.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RITA SARIMAH ANAK
PATRICK INSOL
TARIKH : 3 APRIL 2023

PUAN RITA SARIMAH ANAK PATRICK INSOL minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan adakah Kementerian akan membuat kajian bagaimana untuk memastikan harga tiket penerbangan dari Kuala Lumpur ke bandar-bandar utama di Sarawak berada di paras tidak melebihi RM500 untuk perjalanan ulang-alik bagi kelas ekonomi dan tidak melebihi RM1,000 untuk kelas perniagaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebagai sebuah Kerajaan yang berteraskan Malaysia Madani, Kementerian Pengangkutan memandang serius akan keluhan dan rungutan rakyat mengenai harga tambang tiket penerbangan yang tinggi serta di luar kemampuan terutamanya semasa musim perayaan.
2. Untuk makluman Yang Berhormat, penetapan tambang penerbangan domestik oleh syarikat-syarikat penerbangan negara adalah berdasarkan kepada rasionalisasi sektor perkhidmatan udara domestik pada tahun 2006. Dalam hal ini, Jemaah Menteri telah memutuskan bahawa syarikat-syarikat penerbangan negara yang menyediakan perkhidmatan udara domestik diberikan kebebasan dalam menentukan liputan rangkaian (*network coverage*), kekerapan penerbangan dan kadar tambang yang ingin ditawarkan berdasarkan permintaan pasaran.
3. Kementerian Pengangkutan melalui Suruhanjaya Penerbangan Malaysia (MAVCOM) sentiasa memantau harga tiket penerbangan bagi semua laluan penerbangan domestik termasuk laluan-laluan di antara Semenanjung Malaysia dengan Sabah dan Sarawak, khususnya bagi tempoh musim perayaan.

4. Dalam hubungan ini, pihak syarikat penerbangan ada melaksanakan inisiatif khas bagi menawarkan tiket penerbangan pada harga yang rendah. Sebagai contoh, AirAsia telah menyediakan 62 penerbangan tambahan (tambahan 11,400 tempat duduk) pada tambang rendah tetap dari Kuala Lumpur dan Johor Bahru ke tujuh (7) destinasi, iaitu Kota Kinabalu, Sandakan dan Tawau di Sabah, serta Kuching, Sibul, Bintulu dan Miri di Sarawak, dari 19 hingga 21 April 2023 dan 28 hingga 30 April 2023 sempena sambutan Hari Raya Aidilfitri.

5. Manakala Malaysia Airlines Berhad pula menawarkan program khas untuk pelajar iaitu MHexplorer di mana para pelajar yang berdaftar dengan program tersebut layak menikmati diskaun sehingga 30% daripada harga tiket penerbangan, di samping manfaat lain seperti elaun bagasi tambahan sebanyak 10 kilogram dan tawaran khas untuk ahli keluarga serta rakan-rakan pelajar.

6. Berkenaan dengan penetapan harga siling, Kerajaan melalui Suruhanjaya Penerbangan Malaysia (MAVCOM) pernah membuat kajian mengenai penetapan harga siling bagi mengawal harga tiket penerbangan pada Ogos 2018. Kajian tersebut menunjukkan bahawa mekanisme harga siling akan memberi kesan yang negatif kepada pengguna dalam jangka panjang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SERUANDI BIN SAAD
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN SERUANDI BIN SAAD minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan apakah usaha yang dilakukan oleh Kementerian bagi mengatasi masalah berlakunya kesesakan kemasukan pelancong asing terutamanya dari China yang mengambil masa lebih dua jam di kaunter Imigresen KLIA dan sejauh manakah peranan Pasukan Tindakan Pantas (QRT) Jabatan Imigresen Malaysia dalam menyelesaikan isu ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, antara inisiatif jangka pendek yang telah diambil oleh Kementerian ini melalui Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) bagi menangani kesesakan di KLIA adalah seperti berikut:

- a) penyediaan kaunter khas bagi penumpang berkeluarga bersama warga emas, kanak-kanak dan Orang Kurang Upaya (OKU) disediakan di kaunter 36 dan 37;
- b) penugasan pegawai tambahan sebagai usherer untuk menyurai dan mempercepatkan pergerakan pengembara di barisan menunggu;
- c) mewujudkan Pasukan Khas Tindak Cepat atau Quick Response Team (QRT) yang memastikan kaunter beroperasi sepenuhnya (100%) terutamanya pada waktu puncak;
- d) kebenaran menggunakan *autogate* kepada 10 warganegara berisiko rendah (Amerika Syarikat, Arab Saudi, Australia, Brunei, Jerman, Jepun, Korea Selatan, New Zealand, Singapura dan United Kingdom); dan
- e) menambahbaik SOP semakan di kaunter Imigresen dengan Mengecualikan Pembuktian Kemampuan Kewangan untuk kemasukan menggunakan Pas Lawatan Sosial

Pelaksanaan inisiatif di para (i) hingga (v) mula dilaksanakan secara berperingkat bermula 1 Februari 2023 telah berjaya mengurangkan waktu menunggu untuk pemeriksaan imigresen sehingga 20% - 30%.

NO SOALAN: 18

Selain itu, Kementerian ini juga sedang meneliti cadangan untuk mewujudkan kaunter dan *autogate* tambahan bagi meningkatkan kapasiti serta kecekapan pemeriksaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' ARMAN AZHA BIN ABU
HANIFAH
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' ARMAN AZHA BIN ABU HANIFAH minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan apakah peranan dan tindakan agresif Kementerian untuk mengatasi masalah muflis dalam kalangan belia yang semakin meningkat kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, dalam ucapan Belanjawan 2023 seperti dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kerajaan komited melaksanakan pembaharuan struktur melalui penambahbaikan terhadap aspek perundangan dan dasar berkaitan isu muflis termasuk golongan belia.

Kerajaan sedang memberikan tumpuan untuk meminda Akta Insolvensi 1967 supaya kes muflis dapat dilepaskan secara automatik pada masa yang singkat. Sementara menunggu pindaan ini, kes-kes kecil dengan kadar hutang kurang daripada 50 ribu ringgit yang memenuhi syarat-syarat ditetapkan telah mula dilepaskan serta-merta sejak 1 Mac lalu. Usaha-usaha ini turut meninggalkan kesan positif terhadap langkah kerajaan untuk menangani isu belia muflis.

Sudah tentu seperti Yang Berhormat sedia maklum, agensi utama yang bertanggungjawab terhadap isu muflis di negara ini ialah Jabatan Insolvensi Malaysia.

Dalam hal ini, KBS akan sentiasa bersedia memberikan kerjasama kepada agensi-agensi berkaitan seperti Bank Negara Malaysia, Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK), Jabatan Insolvensi Malaysia untuk terlibat dalam program-program kesedaran berkaitan literasi kewangan yang dianjurkan untuk golongan belia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. AHMAD AZAM BIN
HAMZAH
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah nasib graduan pendidikan lepasan UPSI yang masih gagal ditempatkan di sekolah-sekolah, berbanding dengan graduan pendidikan lepasan IPG yang terus ditempatkan disekolah-sekolah dan adakah terdapat inisiatif dan perancangan Kementerian untuk menangani masalah ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) melaksanakan pengisian Pegawai Perkhidmatan Pendidikan (PPP) DG41 dari semasa ke semasa tertakluk kepada kekosongan jawatan dan keperluan opsyen mata pelajaran. Urusan pengambilan dilaksanakan melalui Pihak Berkuasa Melantik iaitu Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan (SPP) dan dijalankan sepanjang tahun.

Faktor yang diambil kira untuk tujuan pengambilan PPP DG41 adalah memenuhi syarat skim perkhidmatan, padanan kluster mata pelajaran dan berjaya dalam urusan pengambilan termasuk temuduga SPP yang merangkumi kompetensi umum seperti sikap, penampilan diri dan pengetahuan am serta kompetensi fungsional.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, tawaran pengambilan terbuka kepada semua calon yang layak dari universiti awam, universiti swasta dan universiti luar negara termasuk graduan tajaan KPM. Calon yang layak dan berjaya dalam urusan pengambilan oleh SPP akan dilantik sebagai PPP DG41 dan ditempatkan di sekolah bawah KPM.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO DR. NUING JELUING
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO DR. NUING JELUING minta **MENTERI DALAM NEGERI**
menyatakan: -

- (a) keadaan terkini mengenai pekerja asing di negara kita dan berapakah jumlah mereka di negara ini pada masa ini; dan
- (b) dari negara manakah mereka datang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga 23 Mac 2023, Kementerian Dalam Negeri melalui Jabatan Imigresen Malaysia merekodkan seramai 1,568,046 pekerja asing aktif dalam negara dari pelbagai sektor pekerjaan. Tiga negara yang menyumbang tenaga kerja asing tertinggi adalah negara Bangladesh iaitu seramai 461,876 orang, Indonesia dengan jumlah seramai 416,475 orang dan Nepal seramai 317,451 orang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. NELSON A/L
RENGANATHAN
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' DR. NELSON A/L RENGANATHAN minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah latihan-latihan terkini dalam bidang pertanian moden (*modern farming*) yang dianjurkan oleh Kementerian dan adakah inisiatif ini mendapat sambutan yang menggalakkan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) komited mengambil langkah-langkah proaktif dalam meningkatkan produktiviti dalam sektor agromakanan termasuk menerusi kaedah pertanian moden. Komitmen ini telah dizahirkan dalam strategi jangka panjang KPKM iaitu Dasar Agromakanan Negara 2021 – 2030 (DAN 2.0) yang turut melibatkan agenda pemodenan sektor agromakanan menerusi teras pertamanya iaitu Mendukung Pemodenan dan Pertanian Pintar.

Dalam usaha menjadikan sektor agromakanan kekal kompetitif dan berdaya saing, KPKM telah memperkenalkan dan melaksanakan pelbagai latihan dalam bidang pertanian moden sebagai usaha menggalakkan penggunaan teknologi di kalangan kumpulan sasar petani, penternak dan nelayan. Kursus yang diperkenalkan kepada kumpulan sasar oleh KPKM serta jabatan dan agensi di bawahnya adalah kursus-kursus jangka pendek seperti Kursus *Upskilling* dan *Reskilling* bagi bidang berkaitan teknologi moden.

Bagi sub sektor tanaman, kursus yang dilaksanakan adalah berkaitan teknologi dron dan automasi, fertigasi dan *vertical farming*, teknologi internet kebendaan (IoT), kilang tanaman dan penggunaan baja pintar. Manakala bagi sub sektor perikanan, kursus yang dilaksanakan adalah berkaitan IoT dalam pembenihan udang galah, penggunaan teknologi *Recirculating Aquaculture System* (RAS) dan *Cheap Efficient Nursery Tank System* (CENTs) dalam akuakultur, penternakan ikan secara super intensif dan penternakan udang secara super intensif. Bagi sub sektor

ternakan pula, kursus yang dilaksanakan adalah berkaitan ternakan “*close house*”, teknologi perkhidmatan pernian beradas (*Artificial Insemination*), aplikasi sistem *blockchain* serta penggunaan dron, dan teknik asas pemprosesan imej.

Kursus-kursus yang dilaksanakan oleh KPKM mendapat sambutan yang amat menggalakkan. Dalam tempoh lima (5) tahun (2018 hingga 2022), sebanyak 3,914 kursus berkaitan pertanian moden telah dianjurkan dengan penglibatan seramai 160,802 peserta. Sebagai contoh, bagi tahun 2021, sebanyak 61 kursus telah dilaksanakan dengan penglibatan seramai 8,287 peserta. Manakala untuk tahun 2022, sebanyak 84 kursus telah dilaksanakan dengan penglibatan seramai 4,191 peserta.

Diharapkan inisiatif dan latihan-latihan yang disediakan oleh KPKM dapat dimanfaatkan oleh kumpulan sasar dalam menjadikan pertanian sebagai satu kerjaya yang boleh memberi pulangan yang lumayan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK NORAINI IDRIS
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK NORAINI IDRIS minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan pelan tindakan bagi memperbaiki mutu perkhidmatan lapangan-lapangan terbang antarabangsa tempatan khususnya Lapangan Terbang Kota Kinabalu dan bagaimanakah pelan tindakan tersebut boleh memberi kesan positif kepada peningkatan mutu perkhidmatan syarikat-syarikat penerbangan terutamanya dalam aspek ketepatan waktu.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pengangkutan melalui MAHB amat komited untuk dalam kualiti perkhidmatan di semua Lapangan Terbang Antarabangsa (LTA) termasuk LTA Kota Kinabalu berada pada tahap terbaik. Pada masa ini, pihak MAHB sedang melaksanakan projek rintis *Airport Collaborative Decision Making* (A-CDM) di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA).
2. Projek A-CDM ini merupakan suatu bentuk kolaborasi dan kerjasama yang dibangunkan pihak MAHB melibatkan perkongsian maklumat, perancangan dan membuat sesuatu keputusan berkaitan operasi (*decision-making approach and principles*) antara operator lapangan terbang, MAHB) dengan pihak-pihak berkepentingan di lapangan terbang seperti Pihak Berkuasa Penerbangan Awam Malaysia (CAAM), syarikat-syarikat penerbangan dan syarikat-syarikat pengendali darat (*ground handler*).
3. Pelaksanaan projek A-CDM ini dijangka dapat mempertingkatkan kapasiti ruang udara melalui pengurusan trafik udara yang lebih cekap dan tepat bagi mencapai tahap efisiensi yang tinggi, khususnya dari segi kecekapan pelepasan dan ketibaan penerbangan, kelancaran aliran trafik udara serta pengendalian penumpang di lapangan terbang.
4. Projek ini akan diperluaskan perlaksanaannya ke lapangan-lapangan terbang lain termasuk LTA Kota Kinabalu pada masa akan datang.

5. Bagi maksud menaikkan tahap kualiti perkhidmatan lapangan terbang di Kota Kinabalu, MAHB sedang dan akan mengambil tindakan penambahbaikan-penambahbaikan pada tahun 2023 seperti berikut:

- (i) projek pengubahsuaian 4 set tandas yang akan dilakukan secara berperingkat sehingga tahun 2024;
- (ii) menaik taraf sistem siar raya bagi meningkatkan kualiti bunyi yang dihasilkan untuk memastikan pengumuman atau informasi dapat disampaikan dengan jelas kepada pengguna lapangan terbang;
- (iii) penggantian troli bagasi yang sudah uzur bagi memastikan jumlah troli bagasi yang boleh beroperasi adalah mencukupi dan selamat untuk digunakan;
- (iv) menambah baik keadaan kerusi di ruang menunggu di seluruh kawasan terminal bagi memberikan keselesaan kepada pengguna lapangan terbang; dan
- (v) penambahbaikan sistem daftar masuk melalui sistem penggunaan *Common Use Passenger Processing System* di semua kaunter daftar masuk bagi tujuan melancarkan aliran penumpang.

6. Berhubung dengan aspek ketepatan waktu syarikat-syarikat penerbangan, ia adalah bergantung kepada kecekapan operasi setiap syarikat penerbangan untuk menepati slot masa yang ditetapkan, serta turut bergantung kepada faktor-faktor luaran seperti cuaca dan waktu ketibaan sesebuah pesawat dari destinasi asalnya.

7. Dalam hubungan ini, pihak MAHB selaku operator lapangan terbang sentiasa bekerjasama dengan pelbagai pemegang taruh untuk membantu melancarkan aliran daftar masuk penumpang ke dalam pesawat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK (DR.) RAS ADIBA BINTI
MOHD RADZI
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK (DR.) RAS ADIBA BINTI MOHD RADZI minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah komitmen Kerajaan Perpaduan dalam menyelesaikan isu ketidakcapaian dasar pengambilan satu peratus OKU dalam sektor awam sehingga hari ini serta apakah usaha Kerajaan dalam melibatkan GLC bagi menyelesaikan isu pekerjaan berkualiti bagi OKU.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan akan terus komited untuk meningkatkan penyertaan Orang Kurang Upaya (OKU) dalam mencapai dasar pengambilan satu peratus OKU dalam perkhidmatan awam supaya selari dengan visi membangun negara MADANI. Ini dilakukan melalui inisiatif-inisiatif seperti berikut:

- (i) Pelan Perancangan Bersepadu Penambahbaikan Penyertaan Orang Kurang Upaya Dalam Perkhidmatan Awam yang telahpun dibangunkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) pada tahun 2019 dan melibatkan penyertaan Pihak Berkuasa Melantik, Kementerian-Kementerian, Pertubuhan-Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) serta persatuan-persatuan OKU;
- (ii) Memperkasa peranan Jawatankuasa Pekerjaan yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha, Kementerian Sumber Manusia (KSU KSM) di bawah Majlis Kebangsaan Bagi Orang Kurang Upaya (MKBOKU), khususnya dari aspek pembangunan kapasiti OKU;

- (iii) Memperkasa peranan Jabatan Pembangunan OKU (JPOKU) di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) melalui pelaksanaan pelbagai kursus dan program pembangunan kapasiti OKU; dan
- (iv) Syarikat Berkaitan Kerajaan atau Government Linked Companies (GLC) sentiasa mengambil berat terhadap peluang pekerjaan kepada golongan OKU termasuk menyediakan kuota khas sebanyak 1% untuk program MyStep kepada golongan OKU.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB DATO' DATUK WIRA KOH NAI KWONG

TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK WIRA KOH NAI KWONG minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan perancangan Kementerian untuk menguruskan isu belia yang mempunyai hutang atau komitmen yang tinggi serta kadar muflis yang tinggi dalam kalangan orang muda dan apakah keberkesanannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, dalam ucapan Belanjawan 2023 seperti dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kerajaan komited melaksanakan pembaharuan struktur melalui penambahbaikan terhadap aspek perundangan dan dasar berkaitan isu muflis termasuk golongan belia.

Kerajaan sedang memberikan tumpuan untuk meminda Akta Insolvensi 1967 supaya kes muflis dapat dilepaskan secara automatik pada masa yang singkat. Sementara menunggu pindaan ini, kes-kes kecil dengan kadar hutang kurang daripada 50 ribu ringgit yang memenuhi syarat-syarat ditetapkan telah mula dilepaskan serta-merta sejak 1 Mac lalu. Usaha-usaha ini turut meninggalkan kesan positif terhadap langkah kerajaan untuk menangani isu belia muflis.

Sudah tentu seperti Yang Berhormat sedia maklum, agensi utama yang bertanggungjawab terhadap isu muflis di negara ini ialah Jabatan Insolvensi Malaysia.

Dalam hal ini, KBS akan sentiasa bersedia memberikan kerjasama kepada agensi-agensi berkaitan seperti Bank Negara Malaysia, Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK), Jabatan Insolvensi Malaysia untuk terlibat dalam program-program kesedaran berkaitan literasi kewangan yang dianjurkan untuk golongan belia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan sejauh manakah Kementerian bercadang untuk meneruskan program sarapan percuma di sekolah bagi memastikan pelajar yang tidak berkemampuan mendapat sajian yang berkhasiat pada setiap hari.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) tidak meneruskan cadangan pelaksanaan Program Sarapan Pagi. Perkara ini telah diputuskan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri pada 15 Januari 2020 dengan mengambil kira implikasi kos pelaksanaan dan kelestarian program. Jemaah Menteri juga memutuskan supaya program rancangan makanan sedia ada untuk murid sekolah rendah, iaitu Program Rancangan Makanan Tambahan (RMT) diteruskan dengan beberapa penambahbaikan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, KPM telah menambah baik pelaksanaan program RMT dengan pemberian susu pada setiap hari berbanding dua kali seminggu sebelum ini. Melalui pelaksanaan ini, murid dibekalkan dengan keperluan nutrien lengkap yang diperlukan bagi membantu pertumbuhan yang sihat sebagaimana yang dicadangkan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia.

KPM juga bermula pada November 2022 telah menaikkan kadar RMT dari RM2.50 kepada RM3.50 bagi sekolah di Semenanjung Malaysia dan dari RM3.00 kepada RM4.00 bagi sekolah di Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan. Inisiatif ini bertujuan bagi memastikan makanan yang disediakan dapat menepati kualiti dan kuantiti yang ditetapkan ekoran kenaikan harga semasa bahan mentah utama seperti telur, minyak masak dan ayam.

Selain itu, bagi memastikan bantuan ini diterima oleh golongan sasar, KPM telah mengguna pakai Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) Makanan 2019 mulai Mac 2022. Dengan penggunaan PGK Makanan 2019 ini, penerima RMT telah bertambah daripada 400 ribu orang kepada 700 ribu orang murid.

KPM yakin pelaksanaan RMT yang sentiasa ditambah baik dari semasa ke semasa akan memberi kesan positif kepada murid sekolah rendah khususnya dari luar bandar dan golongan berpendapatan rendah. Hal ini adalah bagi memastikan amalan pemakanan yang sihat dapat memberi impak kepada tumbesaran murid.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI HAJJAH ZURAINAH
BINTI MUSA
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK SERI HAJJAH ZURAINAH BINTI MUSA minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan status perancangan pelaksanaan *outcome based budgeting* bagi perbelanjaan Kerajaan dan adakah Kementerian akan mereformasikan cara Kementerian, jabatan dan agensi Kerajaan membelanjakan kewangan supaya tidak disalahgunakan pada tahun seterusnya jikalau dana yang diperuntukkan tidak digunakan setelah KPI tercapai.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Bermula dengan Rancangan Malaysia Kesepuluh (RMKe-10), Kerajaan menumpukan kepada pelaksanaan Bajet Berasaskan *Outcome* (*Outcome Based Budgeting* - OBB) yang menekankan impak dan keberkesanan program/aktiviti/projek berbanding perbelanjaan dan output. Dokumen RMKe-12 menjadi asas dalam merancang dan merangka pelaksanaan program bagi semua Kementerian dan Agensi bagi tempoh 5 tahun dan akan dinilai semula di bawah Kajian Separuh Penggal RMKe-12 pada tahun 2023.

Pekeliling Perbendaharaan PB 1.1 menggariskan panduan pelaksanaan OBB dan disokong dengan Anggaran Perbelanjaan Persekutuan di bawah PB 1.2 dan PB 1.3 bagi tujuan penyediaan Anggaran Belanjawan Persekutuan. Berdasarkan Pekeliling tersebut, Kementerian/agensi telah menetapkan perancangan dan *outcome* masing-masing bagi tujuan pelaksanaan program/aktiviti/projek berdasarkan sumber peruntukan yang telah diluluskan. Kementerian/Agensi juga dikehendaki mengemukakan laporan berkala bagi perbelanjaan dan prestasi program yang dirancang kepada MOF bagi tujuan pemantauan serta menjadi input bagi tujuan penilaian untuk perancangan Belanjawan semua Kementerian dan Agensi pada tahun berikutnya.

Peruntukan yang tidak dibelanjakan bagi program yang telah mencapai KPI pada dasarnya akan diagihkan ke program lain yang lebih mendesak di bawah Kementerian/Agensi untuk sebarang keperluan pindah peruntukan atau diselaraskan semula oleh Kementerian Kewangan mengikut keutamaan perbelanjaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PROF. TAN SRI DATUK DR. HJ.
MOHAMED HANIFFA BIN HJ. ABDULLAH
TARIKH : 3 APRIL 2023

PROF. TAN SRI DATUK DR. HJ. MOHAMED HANIFFA BIN HJ. ABDULLAH minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah usaha Kerajaan untuk menerapkan asas dan budaya baharu berteraskan konsep Malaysia Madani di setiap Kementerian sebagai pemacu dan kemudi untuk mengangkat semula martabat dan kegemilangan negara di persada dunia.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pengenalan Malaysia MADANI sebagai langkah mengangkat semula martabat negara bangsa Malaysia MADANI yang tertegak berteraskan prinsip kemampanan, kesejahteraan, daya cipta, hormat, keyakinan dan ihsan menuju Malaysia baharu yang megah di persada dunia.
2. Konsep Malaysia MADANI ini amat penting didalami dan difahami oleh semua peringkat penjawat awam. Ia tidak boleh dilihat sebagai satu fahaman politik dan slogan semata-mata tetapi perlu diterjemahkan kepada usaha murni gagasan Malaysia MADANI yang perlu dicapai dan rakyat turut sama berperanan dan bergandingan bahu dalam mencapai apa yang dilaksanakan oleh Kerajaan.
3. Konsep Malaysia MADANI sebagai tunjang dalam dasar negara adalah melalui pengenalan kepada tiga (3) teras strategik Malaysia MADANI iaitu, Pertama: Memacu Pertumbuhan Ekonomi Negara, Kedua: Reformasi Institusi; dan Ketiga: Tatakelola Menegakkan Keadilan Sosial.

4. Penggubalan semua dasar Kerajaan adalah berdasarkan kepada teras strategik di bawah Kerangka Membangun Malaysia MADANI yang mencakupi tiga (3) teras utama di atas dan turut bersandarkan kepada lima (5) dasar utama iaitu Rancangan Malaysia, Bajet Tahunan, Pelan Antirasuah dan Tatakelola, Maqasid Syariah dan juga Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Semua penjawat awam terlibat secara langsung dengan dasar-dasar tersebut yang sekaligus memudahkan mereka lebih mudah mendalami dan mengaplikasikan konsep Malaysia MADANI dalam budaya kerja seharian.

5. Komitmen semua Kementerian, Jabatan dan Agensi dalam pelaksanaan projek-projek Ikhtiar Bitara MADANI sama ada dalam jangka pendek, sederhana mahupun jangka panjang bersandarkan kepada fungsi yang unik dan berbeza di setiap Kementerian akan memudahkan konsep Malaysia MADANI diserap ke dalam aspek pentadbiran Kerajaan di semua peringkat. Ia akan menjadi medium untuk konsep Malaysia MADANI bukan sahaja lebih difahami, malah penjawat awam dapat mengetahui manfaat yang bakal diterima.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK RAZALI BIN IDRIS minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan sejauh manakah keberkesanan kamera Automated Enforcement System (AES) dalam menangani masalah kemalangan lebuhraya sejak dikuatkuasakan pada 23 September 2012.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sehingga kini, terdapat 45 kamera AwAS yang beroperasi iaitu 29 kamera had laju dan 16 kamera lampu. Secara keseluruhannya, pelaksanaan sistem AwAS telah berjaya mencapai objektifnya iaitu untuk mendidik pemandu untuk mematuhi peraturan jalan raya di kawasan/lokasi terlibat. Antara penemuan-penemuan positif kajian termasuklah:-

- i. Trend pematuhan yang tinggi (99%) oleh pemandu terhadap had laju jalan di lokasi AwAS;
- ii. Penurunan peratusan jumlah kesalahan pemandu memandu laju yang menyumbang kepada kemalangan maut daripada 24% kepada 13% (Data kemalangan PDRM 2017);
- iii. Peningkatan jumlah pemandu yang mematuhi peraturan had laju daripada 63% sebelum pemasangan kepada 95% selepas pemasangan kamera AwAS (Data analisa MIROS (2012 vs 2014));
- iv. Peningkatan jumlah pemandu yang mematuhi peraturan lampu isyarat daripada 96% sebelum pemasangan kepada 98% selepas pemasangan Data analisa MIROS (2012 vs 2014);

- v. Merekodkan jumlah penurunan jumlah kemalangan secara keseluruhan sebanyak 40% di lokasi kamera had laju (iaitu 85 kemalangan sebelum pemasangan kepada 59 kemalangan selepas pemasangan) (Data PDRM & PLUS (2017 vs 2018);
- vi. Merekodkan penurunan jumlah kemalangan secara keseluruhan sebanyak 38% di lokasi kamera lampu isyarat (iaitu 210 kemalangan sebelum pemasangan kepada 130 kemalangan selepas pemasangan) Data PDRM & PLUS (2017 vs 2018); dan
- vii. Peningkatan persepsi ditangkap (POBC) pengguna jalan raya 7.36 (daripada 6.94) di lokasi kamera had laju dan 7.02 (daripada 6.25) di lokasi lampu isyarat sebelum dan selepas pemasangan (Data analisa MIROS).

2. Berdasarkan kepada kajian mengenai sikap pengguna jalan raya ke atas pelaksanaan AES oleh MIROS (2015), 88% daripada responden menyatakan bahawa mereka akan memandu dengan lebih berhemah sekiranya kamera AES dipasang dalam kawasan mereka, manakala 87% bersetuju bahawa pemandu yang memandu melebihi had laju wajar dikenakan hukuman yang berat untuk mendidik mereka daripada berbuat demikian. Dalam kajian yang dijalankan oleh MIROS dalam tahun 2018, di lokasi persimpangan lampu isyarat yang dipasang kamera AwAS, terdapat penurunan dalam kadar pelanggaran lampu isyarat dua (2) tahun selepas pemasangan kamera berbanding trend kenaikan kemalangan berterusan dalam tempoh empat (4) tahun sebelum kamera dipasang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI VELL PAARI A/L TUN
SAMY VELLU
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' SRI VELL PAARI A/L TUN SAMY VELLU minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan senarai agensi atau organisasi yang diberikan mandat oleh Kementerian serta mekanisma yang digunakan untuk mengkaji dan menilai kredibiliti program latihan dan peningkatan kemahiran yang dilaksanakan oleh Kerajaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Sumber Manusia melalui Jabatan Pembangunan Kemahiran sentiasa memastikan kredibiliti program latihan dan peningkatan kemahiran yang dilaksanakan adalah berkualiti. Sehubungan itu, sebanyak 26 Badan Peneraju Industri atau **dengan izin** *Industry Lead Body* yang mencakupi keperluan pekerjaan mengikut 21 Seksyen Ekonomi, *Malaysia Standard Industrial Classification* (MSIC) telah dilantik oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran bagi memastikan tenaga mahir yang dilahirkan adalah kompeten, berkualiti dan menepati kriteria yang diperlukan pihak Industri pada masa kini. 26 *Industry Lead Body* ini merupakan medium penghubung strategik kepada *Industry Network Circle* **dengan izin** yang lebih luas dan penting dalam memastikan kelestarian ekosistem TVET negara.

2. Jabatan Pembangunan Kemahiran juga, melalui Akta 652 bertanggungjawab untuk:

- a. Menyelaras pelantikan anggota Majlis Pembangunan Kemahiran Kebangsaan,
- b. Membangunkan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan,
- c. Mengakreditasi program TVET,
- d. Melakukan pemeriksaan jaminan kualiti penyedia latihan TVET,
- e. Mempersijilkan pelatih dengan Sijil Kemahiran Malaysia Tahap 1 hingga 5, dan

SOALAN NO : 30

- f. Melaksana penguatkuasaan dan penyiasatan berkaitan latihan kemahiran.

3. Semua fungsi yang dijalankan ini adalah untuk memastikan kredibiliti program latihan dan peningkatan kemahiran dilaksanakan melalui proses kajian dan penilaian secara berterusan seiring dengan perubahan teknologi terkini dari semasa ke semasa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN BALASUBRAMANIAM A/L
NACHIAPPAN
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN BALASUBRAMANIAM A/L NACHIAPPAN minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan apakah jaminan Kerajaan dalam menyelesaikan isu tebatan banjir dan bencana banjir yang saban tahun melanda di seluruh Malaysia, khususnya di Kelantan, Terengganu, Pahang dan Johor.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian telah memberi perhatian secara khusus langkah-langkah mitigasi jangka pendek dan panjang untuk mengurangkan impak bencana alam seperti banjir yang semakin kerap berlaku melalui dua (2) kaedah iaitu Kaedah Bukan Struktur dan Kaedah Struktur.
2. Kaedah Bukan Struktur melibatkan pelaksanaan Kajian Pelan Induk dan Peta Hazard Banjir yang dilaksanakan di kawasan-kawasan dikenali pasti berisiko tinggi. Hasil kajian ini akan dapat diterjemahkan dalam perancangan dan pengurusan risiko banjir serta membantu dalam merangka dasar dan strategi pelaksanaan pembangunan bagi menangani impak banjir secara lebih efektif.
3. Kaedah Struktur pula melibatkan komponen fizikal seperti peningkatan kapasiti saluran utama dan sungai, melaksanakan kerja-kerja pembinaan infrastruktur kawalan di punca seperti kolam tadahan, pembinaan ban, benteng banjir (*flood wall*), rumah pam dan lain-lain yang berkaitan bagi mengurangkan impak banjir.
4. Bagi mengatasi masalah banjir di Malaysia terutama sekali di kawasan-kawasan titik panas banjir, Kementerian melalui JPS telah diluluskan kos projek sebanyak RM11.53 bilion melibatkan 93 projek tebatan banjir. Sejumlah RM1.01 bilion telah diperuntukkan di dalam *Rolling Plan 3* (RP3), Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12) melibatkan kawasan berisiko tinggi dan kerap dilanda banjir.

5. Bagi negeri-negeri Kelantan, Terengganu, Pahang dan Johor, Kementerian melalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) telah merancang projek-projek tebatan banjir untuk mengurangkan impak banjir di negeri-negeri tersebut iaitu:

- (i) Lima (5) projek di Negeri Kelantan berjumlah RM2.3 bilion
- (ii) Lapan (8) projek di Negeri Terengganu berjumlah RM 493 juta
- (iii) Lima (5) projek di Negeri Pahang berjumlah RM1.38 bilion; dan
- (iv) Empat (4) projek di Negeri Johor berjumlah RM5.48 juta.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI TI LIAN KER
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' SRI TI LIAN KER minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh manakah sesi libat urus berkaitan pelaksanaan Akta Kebebasan Maklumat dan adakah Kerajaan melihat akta ini sebagai penggantian kepada Akta Rahsia Rasmi atau satu akta baharu yang lebih menjamin rakyat untuk mendapatkan maklumat yang lebih telus.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di bawah pentadbiran Kerajaan Perpaduan, akses kepada maklumat yang benar dan sahih adalah menjadi keutamaan Kerajaan. Dalam usaha mewujudkan undang-undang kebebasan maklumat, terdapat keperluan mewujudkan mekanisme pelaksanaan dan pengoperasian undang-undang ini kelak.
2. Pelbagai siri libat urus telah dilaksanakan yang melibatkan pelbagai Kementerian, Jabatan, Agensi Kerajaan di peringkat Persekutuan dan Negeri. Sesi libat urus ini juga melibatkan ahli akademik, badan bukan Kerajaan (NGO), pertubuhan masyarakat madani (CSO) melalui *Center for Independent Journalism (CIJ)* dan pihak berkepentingan lain termasuk perkongsian wakil daripada Pejabat Pesuruhjaya Maklumat daripada negara luar seperti Sri Lanka, Indonesia, India, Afghanistan, Scotland dan United Kingdom.
3. Secara prinsipnya semua Agensi Kerajaan bersetuju bahawa kebebasan maklumat secara umum dilihat boleh menyumbang kepada pemerkasaan (*empowerment*) dan kesaksamaan (*equality*) semua lapisan masyarakat termasuk golongan rentan selain memberi impak positif kepada pembangunan sosio-ekonomi sesebuah negara, selaras dengan aspirasi konsep 'Membangun Malaysia Madani' yang digagaskan

oleh Kerajaan Perpaduan di bawah kepimpinan YAB Perdana Menteri Dato' Seri Anwar Bin Ibrahim.

4. Namun begitu, berdasarkan perbincangan dan perbandingan perundangan negara luar, kebanyakan negara ini membenarkan permohonan untuk akses kepada maklumat Kerajaan/badan awam namun terdapat peruntukan pengecualian mengenai maklumat Kerajaan/badan awam berkaitan keselamatan negara, ketenteraman awam dan maklumat peribadi yang tidak boleh dicapai masyarakat umum.

5. Sehubungan itu, perundangan berkaitan kebebasan maklumat ini dilihat perlu bergerak seiring dengan perundangan berkaitan rahsia rasmi Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

Maklumat Tambahan**LAMPIRAN A****SENARAI PROGRAM LIBAT URUS, MESYUARAT DAN PERBINCANGAN YANG BERKAITAN DENGAN INISIATIF KE ARAH KEBEBASAN MAKLUMAT SEPANJANG TAHUN 2019-2023**

Bil.	Libat Urus / Mesyuarat / Bengkel	Tarikh
1.	Mesyuarat Mengenai Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat bersama Kerajaan Negeri Selangor & Pulau Pinang	17 Januari 2019
2.	Mesyuarat Mengenai Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat Bersama Agensi Persekutuan (CGSO, KKMM dan Pejabat PUU, JPM)	23 Mei 2019
3.	Mesyuarat Mengenai Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat Bersama MAMPU, JPM	17 Jun 2019
4.	Perbincangan Bersama Pejabat Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan (CGSO)	18 Oktober 2019
5.	<i>National Stakeholders Consultation on The Right to Information (RTI) Legislation</i> bersama <i>Centre of Independent Journalism (CIJ)</i> , pertubuhan masyarakat madani (CSO) dan BHEUU	27 – 28 November 2019
6.	<i>Expert Group Meeting (EGM) On the Right to Information Legislation</i> bersama CIJ, CSO dan pakar RTI dari negara luar	23 Julai 2020

Bil.	Libat Urus / Mesyuarat / Bengkel	Tarikh
7.	Perbincangan bersama pihak <i>Centre of Independent Journalism</i> (CIJ)	30 Julai 2020
8.	Perbincangan bersama <i>Centre of Independent Journalism</i> (CIJ) dan Suruhanjaya Hak Asasi Manusia (SUHAKAM)	21 Ogos 2020
9.	Mesyuarat Hala Tuju Cadangan Penggubalan Akta Kebebasan Maklumat (<i>Freedom Of Information Act</i>) bersama KKMM, MAMPU dan CGSO	3 September 2020
10.	Bengkel Inisiatif Ke Arah Kebebasan Maklumat Siri 1 Tahun 2020 bersama Kementerian/Jabatan/Agensi Persekutuan	13 Oktober 2020
11.	Pembentangan <i>RTI Roadshow</i> oleh CIJ	15 April 2021
12.	Bengkel Inisiatif Ke Arah Kebebasan Maklumat Siri 1 Tahun 2021 bersama Kerajaan Negeri	1, 8, 15, 22 dan 29 September 2021
13.	Forum <i>Right to Information</i> bersama CIJ dan SUHAKAM bersempena <i>International Human Rights Day</i> (IHRD)	10 Disember 2021
14.	Perbincangan bersama pihak UNESCO & CIJ berkaitan <i>Artificial Intellingence, E-Governance & Access to Information</i> dan Persediaan IDUAI 2022 di BHEUU (hybrid secara VC)	5 Oktober 2022
15.	<i>Forum on Artificial Intelligence, E-Governance and Access to Information</i> bersempena <i>International Day for Universal Access to Information</i> di BHEUU	20 Oktober 2022

Bil.	Libat Urus / Mesyuarat / Bengkel	Tarikh
16.	Sesi Perbincangan bersama KKMM, MAMPU, CGSO, SKMM dan JPDP berkenaan Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat	16 November 2022
17.	Pembukaan Kaunter dan Sesi Penerangan Pelaksanaan Soal Selidik Awam Mengenai Akta Kebebasan Maklumat bersempena Perhimpunan Agung UMNO 2022 di PWTC	11-13 Januari 2023
18.	Sesi Perbincangan mengenai <i>Way Forward Right to Information Plan in 2023</i> bersama pihak CIJ dan Cadangan Melaksanakan Kajian Keberkesanan Pelaksanaan Enakmen Kebebasan Maklumat Selangor dan Pulau Pinang	18 Januari 2023
19.	Pelaksanaan Soal Selidik Awam Mengenai Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat	31 Januari – 16 Februari 2023
20.	Program Libat Urus Inisiatif Ke Arah Kebebasan Maklumat bersama Agensi Penguatkuasaan, Keselamatan dan Pertahanan di Bangi Resort Hotel	22 Februari 2023

Program Libat Urus Cadangan Gubalan Akta Kebebasan Maklumat Bersama Agensi Penguatkuasaan, Keselamatan dan Pertahanan

1. Pada 22 Februari 2023, bertempat di Hotel Bangi Resort, Selangor, BHEUU telah menganjurkan Program Libat Urus Inisiatif Ke Arah Kebebasan Maklumat Bersama Agensi Penguatkuasaan, Keselamatan dan Pertahanan, melibatkan seramai 80 orang peserta.
2. Berdasarkan perbincangan kumpulan semasa sesi panel selari tersebut, berikut adalah pandangan para peserta program libat urus ini berkaitan inisiatif ke arah gubalan Akta Kebebasan Maklumat:

Pandangan Wakil Kementerian/Jabatan/Agensi Penguatkuasaan, Keselamatan & Pertahanan

3. Prinsip *fundamental freedom* dan *national security* boleh saling melengkapi kerana kebebasan maklumat tidak dinyatakan secara langsung dalam Perlembagaan Persekutuan dan selagi kebebasan seseorang individu tersebut tidak bercanggah dan menggugat sensitiviti kaum-kaum, isu agama dan keselamatan negara. Kerajaan boleh mempertimbangkan prinsip '*publish with purpose*' bagi melengkapi prinsip *fundamental freedom vs national security* dalam perkongsian maklumat;
4. Kebebasan bersuara, akses kepada maklumat dan kebebasan media adalah antara hak kebebasan asasi yang termaktub dalam Artikel 19 Perisytiharan Hak Asasi Manusia Sejagat 1948 (UDHR). Walau bagaimanapun, hak-hak ini bukanlah mutlak dan semua hak serta kebebasan adalah tertakluk kepada batasan-batasan sebagaimana yang ditentukan oleh undang-undang bagi menjamin keselamatan negara dan

ketenteraman awam;

5. Istilah kebebasan maklumat adalah sangat subjektif kerana ia bergantung kepada pemahaman, keperluan dan tujuan kegunaan maklumat yang diperolehi. Sehubungan itu, dicadangkan agar suatu kajian dilaksanakan untuk menetapkan definisi kebebasan maklumat, kategori jenis maklumat yang lazim dipohon berdasarkan pelaksanaannya di Selangor dan Pulau Pinang, kategori pemohon maklumat bagi memberi gambaran yang lebih jelas tentang keperluan jenis maklumat yang diperlukan rakyat dalam konteks kebebasan maklumat di negara ini;

6. Sebahagian besar daripada wakil Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan menyatakan pendirian secara prinsipnya bersetuju untuk berkongsi maklumat dengan masyarakat umum/rakyat. Namun begitu, Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan perlu meneliti keperluan pemohon dalam menggunakan maklumat dan tahap kerahsiaan maklumat tersebut bagi mengelakkan maklumat-maklumat tersebut disalah guna dan menjejaskan keselamatan negara;

7. Sebarang penetapan dasar Kerajaan berkaitan perkara ini harus mengambil kira aspek berikut:

- a. tadbir urus perkongsian data;
- b. pemilikan data;
- c. etika penggunaan maklumat/data;
- d. keselamatan data;
- e. pelaksanaan kajian impak;
- f. penguatkuasaan;

- g. perlindungan ke atas pegawai maklumat yang telah dengan sesuci hati berkongsi maklumat setelah mengambil kira segala kewajaran dan proses dalam garis panduan yang ditetapkan, namun maklumat tersebut telah secara sengaja ataupun tidak, telah menimbulkan keresahan dan menggugat keselamatan awam; dan
- h. elemen penalti atau hukuman ke atas pemohon dan pemberi maklumat yang telah menyalahgunakan maklumat/data yang diberikan.

6. Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan yang hadir sesi libat urus ini mencadangkan agar mekanisme pemantauan dikenal pasti bagi meminimumkan risiko maklumat disalah guna. Antara cadangan mekanisme tersebut adalah untuk mengadakan suatu platform dan sistem repositori bagi merekodkan jenis dan kekerapan maklumat dipohon oleh pemohon agar *trend* permohonan maklumat dapat dikaji dari semasa ke semasa oleh pihak Kerajaan;

9. Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan bersetuju agar Kerajaan mempertimbangkan syor-syor berikut sama ada:

- a) **Akta Kebebasan Maklumat (akta baharu) tidak digubal dan Akta Rahsia Rasmi [Akta 88] dipinda atau dijenamakan semula dengan memasukkan elemen pemberian akses kepada maklumat daripada pihak Kerajaan** sepertimana konsep kebebasan maklumat (*re-branding*);

atau

- b) **Akta Kebebasan Maklumat digubal dan Akta 88 dipinda untuk mengelakkan sebarang percanggahan (*co-exist*).**

10. Walau bagaimanapun, kesemua peserta secara **sebulat suara TIDAK BERSETUJU dengan cadangan untuk memansuhkan Akta 88**. Sebahagian besar peserta juga bersetuju agar suatu badan bebas (*oversight body*) ditubuhkan untuk mengawalselia, mentadbir, melaksana dan menguatkuasa Akta Kebebasan Maklumat bagi memastikan adanya mekanisme *check and balance*. Badan bebas tersebut juga berfungsi untuk mendengar dan mempertimbangkan rayuan terhadap permohonan maklumat yang ditolak. Walau bagaimanapun, pewujudan badan khas seperti sebuah suruhanjaya baharu ini sudah pastinya akan melibatkan implikasi kewangan melalui pertambahan perjawatan baharu dan ini membebankan pihak Kerajaan. Sebagai alternatifnya, para peserta mencadangkan agar sebuah Jawatankuasa Khas Rayuan Kebebasan Maklumat diwujudkan di peringkat Kementerian (jika melibatkan jabatan/agensi di bawah tanggungjawabnya) dan di peringkat Agensi Pusat yang diketuai oleh MAMPU dan dianggotai oleh Kementerian/Jabatan/Agensi utama yang berkaitan bagi kes yang melibatkan rayuan di peringkat Kementerian

11. Implikasi Yang Terlibat Jika Akta Baharu ini Dipersetujui Untuk Digubal:

i. Perundangan

Secara umumnya, cadangan penggubalan Akta ini dijangka akan melibatkan penggubalan akta baharu serta pindaan peruntukan dalam akta-akta tertentu di peringkat Persekutuan seperti Akta Rahsia Rasmi 1972 [Akta 88], seksyen 203A Kanun Keseksaan (Kesalahan

Pendedahan Maklumat), Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588] dan undang-undang lain berkaitan yang akan dikenal pasti dengan lebih terperinci. Selain itu, penelitian lanjut dan semakan harus dilaksanakan terhadap perundangan di peringkat Negeri termasuk perundangan subsidiari seperti Perintah-Perintah, Kaedah-Kaedah, Peraturan, Undang-Undang Kecil yang mana turut melibatkan bidang kuasa Pihak Berkuasa Tempatan untuk mengelakkan isu pertindihan kuasa dan konflik serta memastikan penyelarasan perundangan di peringkat Persekutuan dan Negeri.

ii. Kewangan

Pelaksanaan cadangan penggubalan Akta Kebebasan Maklumat dijangka akan memerlukan peruntukan kewangan yang mencukupi bukan sahaja di peringkat pra-penggubalan Akta tersebut yang melibatkan penganjuran sesi libat urus, kajian lanjut dan penggubalan rang undang-undang berkaitan serta di peringkat pasca penggubalan Akta, antara lain yang melibatkan program penerangan dan siar raya mengenai Akta ini kepada masyarakat umum serta pembangunan infrastuktur yang diperlukan seperti ICT bagi tujuan perkongsian maklumat secara digital/atas talian.

i. Pelan Komunikasi Strategik

Penggubalan suatu Akta baharu seumpama ini memerlukan naratif dan pelan komunikasi strategik yang menyeluruh, komprehensif dan teratur dengan kerjasama semua pihak berkepentingan agar mesej dan matlamat yang dihasratkan melalui Akta ini sampai kepada masyarakat umum. Kefahaman dan kesedaran rakyat mengenai pelaksanaan akta ini dan implikasinya kepada setiap rakyat adalah penting. Pada masa yang sama, rakyat juga harus bijak menggunakan

maklumat yang diperoleh sebaik mungkin dan tidak disalah gunakan untuk tujuan yang salah.

KESIMPULAN

12. Pelaksanaan cadangan gubalan Akta Kebebasan Maklumat merupakan suatu perubahan dasar yang besar kepada negara dalam konteks memastikan hak individu untuk akses kepada maklumat Kerajaan/badan awam terjamin dan terpelihara di sisi undang-undang. Justeru, penggubalan Akta ini juga harus disokong oleh semua pihak termasuk di peringkat pengurusan tertinggi Kerajaan, semua pegawai Kerajaan di peringkat agensi pelaksana dan juga masyarakat awam sebagai pemohon hendaklah bertanggungjawab dalam memastikan maklumat yang dipohon tidak disalah gunakan. Bagi memastikan ketetapan dari sudut dasar, parameter gubalan akta dan impak kepada perundangan sedia ada yang jelas dan memenuhi ekspektasi semua pihak berkepentingan, sesi libat urus yang holistik dan komprehensif melibatkan semua lapisan masyarakat serta kajian yang mendalam perlu diperbanyakkan.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATIN HAJAH ROS SURYATI BINTI
ALANG
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATIN ROS SURYATI BINTI ALANG minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan adakah Malaysia bersedia untuk menghadapi Negara Tua (aged nation) menjelang 2030 dan apakah persediaan dari segi Dasar dan Pelan Tindakan Warga Emas bagi perkara ini serta perancangan untuk wanita.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Selaras dengan keperluan semasa dan akan datang, Dasar Warga Emas Negara (DWEN) dan Pelan Tindakan Warga Emas Negara (PTWEN) merupakan komitmen kerajaan untuk mewujudkan warga emas yang berdikari, bermartabat diri dan dihormati dengan mengoptimumkan potensi diri melalui penuaan sihat, positif, aktif, produktif dan menyokong untuk meningkatkan kesejahteraan hidup dalam pembangunan Negara.
2. DWEN dan PTWEN merupakan agenda tetap dalam mesyuarat Majlis Penasihat dan Perundingan Warga Emas Negara (MPPWEN) bagi merangka, melaksana, memantau dan menilai program-program warga emas di negara ini bagi mendokong lima (5) dimensi utama yang digariskan, iaitu kesihatan, sosial, ekonomi, kerohanian dan persekitaran.
3. Di pihak Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM), langkah awal telah diambil dalam menghadapi isu penuaan penduduk dengan melaksanakan usaha semakan semula PTWEN sedia ada bagi mendapatkan pandangan dan input daripada agensi peneraju dan pelaksana bagi menghasilkan Pelan Tindakan Warga Emas Negara 2023-2030.
4. KPWKM turut mengambil pendekatan proaktif dengan menggubal akta khusus untuk warga emas yang bertujuan untuk melindungi, mengiktiraf hak warga emas dan memperkasakan warga emas.

5. Menyedari perubahan demografi yang sedang dialami terutamanya penuaan penduduk, Kerajaan kini mempersiapkan negara bagi menangani impak negara menua (*ageing*), tua (*aged*) dan sangat tua (*super-aged*) dengan mengarus perdana **Agenda Negara Menua (ANM)**. **ANM ini dipersetujui oleh Kerajaan untuk diterajui dan diselaraskan oleh Kementerian Ekonomi** [dahulunya Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (UPE, JPM)].

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ROBERT LAU HUI YEW
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN ROBERT LAU HUI YEW minta **KEMENTERIAN PERDAGANGAN ANTARABANGSA DAN INDUSTRI** menyatakan berapakah peratusan pelaburan asing ke negara kita yang telah memberi manfaat kepada Sarawak secara langsung dalam tempoh sepuluh tahun yang lepas.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi utama pilihan para pelabur, kerajaan sentiasa berusaha untuk mengukuhkan daya saing negara dengan menyediakan persekitaran pelaburan yang kondusif dengan infrastruktur yang lengkap agar negara berterusan meraih pelaburan langsung asing, terutamanya yang berkualiti tinggi.

Bagi tempoh 2013 hingga 2022, jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor perkilangan, perkhidmatan dan utama bagi Negeri Sarawak adalah bernilai RM73.4 bilion. Pelaburan yang diluluskan ini melibatkan 284 projek dan dijangka menjana 32,699 peluang pekerjaan baharu. Pelaburan langsung asing telah mendominasi pelaburan yang diluluskan bagi Negeri Sarawak dengan jumlah sebanyak RM44.7 bilion (60.9%). Manakala, pelaburan langsung domestik pula menyumbang sebanyak RM28.7 bilion atau 39.1% daripada jumlah pelaburan diluluskan dalam sektor perkilangan, perkhidmatan dan utama.

Daripada jumlah pelaburan langsung asing yang diluluskan bagi tempoh 2013 hingga 2022 di Negeri Sarawak, sektor perkilangan menyumbang sebahagian besar pelaburan langsung asing dengan jumlah sebanyak RM44.4 bilion atau 99.5%. Dari segi industri utama pula, produk logam asas menerajui sektor perkilangan dengan jumlah pelaburan langsung asing bernilai RM22.6 bilion (50.8%) diikuti oleh kimia dan produk kimia sebanyak RM10.5 bilion (23.7%), elektrik dan elektronik sebanyak RM10 bilion (22.6%), produk galian bukan logam sebanyak

RM0.7 bilion (1.6%) dan produk petroleum (termasuk petrokimia) yang berjumlah RM0.4 bilion (0.8%).

Sektor perkhidmatan pula menyumbang pelaburan langsung asing sebanyak RM240.1 juta atau 0.5% bagi tempoh yang sama bagi Negeri Sarawak. Bagi tempoh ini, subsektor perkhidmatan sokongan telah menerajui sektor perkhidmatan di Negeri Sarawak dengan jumlah pelaburan langsung asing bernilai RM202.4 juta (84.3%). Subsektor-subsektor lain yang juga menyumbang kepada pelaburan langsung asing adalah subsektor hotel dan pelancongan bernilai RM26.6 juta (10.7%) dan pertubuhan global yang berjumlah RM12.1 juta (5.1%).

Kerajaan melalui Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) komited dan akan terus berusaha untuk menarik pelaburan langsung yang berkualiti dan berimpak tinggi ke negeri-negeri di seluruh Malaysia sekaligus mewujudkan peluang pekerjaan, membangunkan tenaga kerja yang mahir dan memupuk pertumbuhan syarikat-syarikat asing dan tempatan. Usaha-usaha ini dijangka akan dapat meningkatkan pertumbuhan ekonomi negara, memberi manfaat yang ketara kepada rakyat serta memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi pilihan pelabur.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. NELSON A/L
RENGANATHAN
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' DR. NELSON A/L RENGANATHAN minta **MENTERI**
PENDIDIKAN TINGGI menyatakan apakah pelan tindakan khusus bagi
memastikan kebolehpasaran graduan-graduan tempatan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian mempunyai beberapa langkah utama dalam usaha membantu meningkatkan kebolehpasaran graduan. Sebagai usaha jangka masa sederhana, Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) telah melancarkan Pelan Strategik Kebolehpasaran Graduan (PSKG) 2021 - 2025 pada 16 Oktober 2021.
2. Pelan ini dibangunkan secara kolaboratif melalui sesi libat urus yang melibatkan pelbagai pihak berkepentingan, pegawai fokal universiti, kementerian dan jabatan, agensi, badan berkanun serta industri yang berkaitan.
3. PSKG merupakan satu dokumen strategik yang menjadi rujukan dan panduan kepada Institusi Pendidikan Tinggi (IPT) untuk menjayakan matlamat kebolehpasaran graduan dalam bermula 2021 sehingga 2025.
4. Melalui pelan ini, **tiga objektif strategik** yang disasarkan adalah:
 - i. Melahirkan graduan IPT yang holistik, berciri keusahawanan dan kompetitif seiring dengan revolusi teknologi;
 - ii. Menyediakan graduan berkemahiran tinggi serta mampu mengisi keperluan industri tempatan dan global seiring dengan dinamika ekonomi dan teknologi; dan

- iii. Membangunkan bakat graduan bagi peningkatan sosioekonomi negara yang seimbang dan mampan.
5. Pelan ini menggariskan **empat (4) strategi utama** iaitu:
- i. Pengukuhan Kecemerlangan Bakat;
 - ii. Perluasan Kerjaya Pelajar;
 - iii. Pemantapan Pengajaran dan Pembelajaran; dan
 - iv. Pemerkasaan Hubungan Industri.
6. Secara umumnya, kerangka strategi ini meraikan pembentukan ekosistem “*quadruple helix*” yang sinergistik antara graduan, akademik, industri dan kerajaan serta komuniti dalam landskap sistem pendidikan tinggi negara.
7. Malah, pelan ini turut memberi penekanan kepada elemen pengukuhan kolaborasi dalam bidang pembangunan akademik serta kebolehpasaran graduan yang berimpak tinggi melibatkan pelbagai pihak yang strategik.
8. Selain itu, pemerkasaan elemen inovasi dan teknologi dalam ekosistem pengajaran dan pembelajaran di IPT turut diberi perhatian khusus selaras dengan perkembangan teknologi digital terkini yang boleh memberi nilai tambah kepada graduan baharu.

9. Melalui keempat-empat strategi yang digariskan ini, pelaksanaan program peningkatan kebolehpasaran graduan akan lebih tersusun dan berupaya menampakkan hasil yang diharapkan.
10. Selain daripada itu, dari semasa ke semasa, pihak Kementerian giat melakukan sesi libat urus dan perkongsian dengan pelbagai pihak khususnya pentadbiran IPT dan wakil-wakil industri bagi mencari jalan dan inisiatif terbaik agar kebolehpasaran graduan dapat terus dilonjakkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK
CHEE
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK CHEE minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk mengehadkan tempoh memegang jawatan Perdana Menteri kepada dua penggal, iaitu sepuluh tahun dan jika ya, mohon jelaskan rangka implementasinya.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sentiasa berusaha menambah baik sistem pentadbiran negara melalui pelbagai inisiatif reformasi pentadbiran. Cadangan pengehadan tempoh jawatan Perdana Menteri adalah sebahagian daripada kerangka reformasi institusi yang sedang dilaksanakan oleh Kerajaan pada masa ini. Cadangan ini adalah bukti usaha dan iltizam Kerajaan untuk mengukuhkan tadbir urus negara sejajar dengan konsep Malaysia Madani.

2. Buat masa ini, Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang, Jabatan Perdana Menteri (BHEUU, JPM) sedang memuktamadkan cadangan dasar mengenai mengehadkan tempoh memegang jawatan Perdana Menteri kepada dua penggal untuk diangkat bagi pertimbangan Jemaah Menteri.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN JAZIRI ALKAF ABDILLAH
SUFFIAN
TARIKH : 03 APRIL 2023

TUAN JAZIRI ALKAF ABDILLAH SUFFIAN minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah langkah-langkah Kementerian dalam meningkatkan pendedahan Sustainable Development Goals (SDG) dalam kalangan para pelajar memandangkan ia boleh memberi impak positif kepada cara pemikiran yang holistik dan global yang menyumbang kepada pembangunan kemahiran abad ke-21 yang amat diperlukan oleh para pelajar pada masa kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Matlamat Pembangunan Mampan atau *Sustainable Development Goals* (SDG) merupakan tujuh belas matlamat yang digagaskan oleh Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB), bertujuan untuk membasmi kemiskinan, memelihara bumi dan memastikan kesejahteraan sejagat dinikmati oleh semua. Salah satu daripada tujuh belas matlamat tersebut ialah Matlamat Pembangunan Mampan 4: Memastikan Pendidikan Berkualiti Secara Inklusif dan Saksama, dan Menggalakkan Peluang Pembelajaran Sepanjang Hayat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, antara langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) bagi meningkatkan pendedahan SDG dalam kalangan murid ialah dengan merangkumkan elemen Kelestarian Global, sebagai salah satu daripada elemen merentas kurikulum di dalam kurikulum kebangsaan. KPM telah menyediakan buku Panduan Pelaksanaan Kelestarian Global sebagai panduan kepada guru dalam melaksanakan penerapan elemen merentas kurikulum tersebut, di dalam atau di luar bilik darjah. Penerapan elemen Kelestarian Global akan melahirkan murid berdaya fikir lestari yang bersikap responsif terhadap persekitaran dalam kehidupan harian. Ini dilaksanakan melalui pengaplikasian pengetahuan, kemahiran dan nilai yang diperolehi melalui elemen Kelestarian Global berikut: Penggunaan dan Pengeluaran Lestari; Kewarganegaraan Global; dan Perpaduan. Setiap elemen dibangunkan berdasarkan konsep, tema dan kemahiran yang relevan dengan keperluan semasa untuk menghadapi cabaran Abad Ke-21.

Elemen-elemen Kelestarian Global boleh diterap secara langsung atau secara sisipan di dalam mata pelajaran atau aktiviti kokurikulum yang berkaitan. Sebagai contoh, di dalam mata pelajaran Sains Tahun 6, elemen penggunaan dan pengeluaran lestari boleh diterapkan di dalam Standard Pembelajaran: Pengurusan Bahan Buangan melalui melaksanakan projek 5R (*Reuse, Reduce, Recycle, Repair and Refuse*). Manakala, menerusi mata pelajaran Geografi Tingkatan 2 pula, elemen kewarganegaraan global boleh diterapkan melalui Standard Kandungan: Pemanasan Global menerusi aktiviti menghasilkan peta pemikiran (*i-think*) tentang punca pemanasan global. Aktiviti kokurikulum (sukan dan permainan, persatuan dan kelab, pasukan pakaian seragam) serta aktiviti bersama-sama komuniti, agensi kerajaan atau sektor korporat (gotong-royong dan khidmat masyarakat) pula dapat menerapkan elemen perpaduan melalui penglibatan murid daripada pelbagai kumpulan etnik.

KPM yakin dan optimis bahawa pendedahan SDG dalam kalangan murid melalui penerapan elemen Kelestarian Global akan memberi impak positif kepada cara pemikiran murid yang holistik dan global, lantas menyumbang kepada pembangunan kemahiran abad ke-21 yang diperlukan murid mutakhir ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK JOHN AMBROSE minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan apakah program-program dan inisiatif yang telah disediakan untuk membantu usahawan khususnya di Sabah dan berapakah jumlah peruntukan yang disediakan serta yang telah dibelanjakan oleh Kerajaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP) dan agensi-agensi di bawahnya menyediakan pelbagai program dan inisiatif bagi membantu usahawan dan juga koperasi di seluruh Malaysia. Usahawan dan koperasi di Sabah juga tidak terkecuali dalam mendapatkan manfaat daripada program-program yang dilaksanakan oleh KUSKOP.

2. Antara program dan inisiatif yang telah dilaksanakan bagi usahawan dan koperasi di Sabah sehingga Mac 2023 ialah :

- i. **Program Kesepaduan Komuniti Usahawan dan Koperasi Parlimen Penampang** yang telah dihadiri oleh seramai 10,000 pengunjung. Hasil daripada program ini, seramai **42 usahawan dan koperasi menerima pembiayaan** melalui agensi KUSKOP iaitu TEKUN Nasional, Bank Rakyat, SME Corporation Malaysia, PERNAS, Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM), UDA Holdings Berhad dan Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM) membabitkan lebih **RM5.27 juta**;

- ii. **Program Pengenalan Rangka Tindakan Keusahawanan Sosial Malaysia 2030 (SEMy2030) dan Klinik Penarafan Akreditasi Perusahaan Sosial Edisi Sabah;**

Program ini memberi pendedahan lanjut mengenai konsep dan model perniagaan perusahaan sosial yang dapat merangsang pembangunan sosio-ekonomi masyarakat dan kelestarian alam sekitar. Seramai **75 anggota Koperasi daripada 32 Koperasi dan 27 usahawan PMKS** berpeluang mendapat manfaat yang ditawarkan di bawah Program Adaptasi Teknologi (TAP);

- iii. **Kursus Asas Keusahawanan INSKEN di Kota Kinabalu, Sabah;**

Seramai **30 usahawan** tempatan menyertai Kursus Asas Keusahawanan (KAK) Sabah 2023;

- iv. **Sesi Libat Urus Bersama Persatuan dan Usahawan Sabah** pada bulan Januari yang lalu. Ia bertujuan untuk menyediakan platform kepada persatuan perniagaan, usahawan dan koperasi untuk memberikan pandangan, input dan maklum balas serta menyalurkan hasrat golongan persatuan dan koperasi kepada Kerajaan Persekutuan dan Negeri. Seramai **500 usahawan PMKS** telah menghadiri sesi libat urus ini dengan kerjasama KUSKOP bersama Kementerian Pembangunan Perindustrian Sabah (MID) dan Kementerian Pembangunan Luar Bandar Sabah (KPLBS);

v. **Jelajah Usahawan – Santai Namun Sampai (SNS), Bank Rakyat;**

Program Jelajah Usahawan SNS anjuran Bank Rakyat ini menawarkan Kursus Asas Keusahawanan bagi memperkasakan usahawan melalui bimbingan yang strategik dan inklusif. Program ini juga menyediakan perkhidmatan klinik usahawan, perkhidmatan rundingan, perkongsian pengalaman oleh usahawan berjaya dan produk pembiayaan Bank Rakyat. Sehingga kini, seramai **497 usahawan** telah menyertai program ini;

vi. **Program Keusahawanan Kebolehpasaran PROTEGE KUSKOP 2023;**

Program khusus membantu graduan dan lepasan universiti untuk mencari penempatan latihan industri dan peluang pekerjaan dengan kerjasama pelbagai industri yang menawarkan **1,600 peluang pekerjaan & latihan industri**. Program ini dihadiri seramai **848 pengunjung berdaftar**. Antara aktiviti yang diadakan ialah *business pitching*, akses pembiayaan, pameran korporat, klinik résumé dan temu duga terbuka.

3. Pada tahun 2022, sebanyak **RM15 billion** telah diperuntukan merentasi pelbagai kementerian dan agensi bagi melaksanakan **229 program** pembangunan keusahawanan yang meliputi akses kepada pembiayaan, pembangunan modal insan, adaptasi inovasi dan teknologi, akses kepada pasaran dan pembangunan infrastruktur yang memanfaatkan seramai **519,289 usahawan** di seluruh Malaysia. KUSKOP sendiri menerusi agensi-agensi di bawahnya, telah

memperuntukkan sebanyak **RM4.5 billion** bagi melaksanakan **96 program** yang memberi manfaat kepada seramai **318,621 usahawan**.

4. Bagi tahun 2023, Kementerian akan terus melaksanakan pelbagai program keusahawanan dan koperasi dengan peruntukan sebanyak **RM4.82 billion** yang dijangka memanfaatkan seramai **643,870 usahawan**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' AHMAD BIN DATO' SRI HJ
IBRAHIM
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' AHMAD BIN DATO' SRI HJ Ibrahim minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan bilangan kes-kes pencerobohan nelayan asing di perairan Malaysia dan Zon Ekonomi Eksklusif (ZEE) yang direkodkan pada tahun 2022 dan sejauh manakah kerjasama di antara APMM, TLDM, Kastam, Jabatan Laut Malaysia dan Jabatan Perikanan Malaysia dalam menangani isu pencerobohan ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Berdasarkan statistik Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM) yang direkodkan pada tahun 2022, sebanyak 79 tangkapan Bot Nelayan Asing (BNA) telah direkodkan dengan penahanan seramai 700 orang kru nelayan asing.

Kerjasama bersepadu antara agensi kerajaan dalam menguatkuasakan perundangan maritim negara berada pada tahap yang baik dan positif. Ini dapat dilihat melalui pelaksanaan beberapa operasi khususnya seperti OP NAGA yang melibatkan pelbagai agensi kerajaan seperti APMM, Angkatan Tentera Malaysia (ATM), Polis Diraja Malaysia (PDRM), Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM), Jabatan Perikanan Malaysia (DOF), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) dan Jabatan Imigresen Malaysia (JIM).

Selain itu, APMM turut menjalankan operasi bersama anjuran agensi Kerajaan yang lain seperti OP MARDOF yang melibatkan DOF. Melalui operasi ini yang telah dijalankan pada 15 Januari 2022 hingga 25 Februari 2022 yang melibatkan sektor operasi di perairan Perak, Labuan, Pahang dan Bintulu, Sarawak, sebanyak 277 pemeriksaan darat dan laut telah berjaya dilaksanakan serta merekodkan kejayaan sebanyak 25 kes tangkapan termasuk satu (1) tangkapan BNA Vietnam.

APMM juga melaksanakan Operasi Khas berkala seperti OP KHAS KUDA LAUT, OP KHAS RAJA LAUT dan OP CEGAH PATI mengikut keperluan semasa dalam usaha untuk mengekalkan *status quo* operasi APMM sedia ada selaras dengan Akta APMM (Akta 633) bagi menguatkuasakan akta-akta persekutuan yang berkaitan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHD HISAMUDIN BIN
YAHAYA
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK MOHD HISAMUDIN BIN YAHAYA minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bahawa kita difahamkan masih ramai warga kota Kuala Lumpur dalam golongan B40 yang masih menunggu dalam sistem permohonan untuk menyewa rumah kos rendah daripada DBKL. Apakah usaha-usaha Kerajaan untuk menangani masalah tempoh menunggu yang terlalu lama, dan adakah terdapat rancangan seperti membina rumah-rumah kos rendah bagi membantu golongan B40 ini.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, buat masa ini, sebanyak 1,091 permohonan telah diluluskan dalam sistem permohonan rumah kos rendah DBKL untuk ditawarkan penyewaan unit rumah. Namun begitu, hanya terdapat 235 unit rumah kosong yang sedia untuk tawarkan. Bagi memenuhi permohonan ini, pihak DBKL telah mengambil beberapa usaha dan menyediakan unit rumah yang kosong untuk tawaran seperti berikut:

- 1) Meningkatkan bilangan unit kosong melalui tindakan penguatkuasaan secara berkala dan bersasar mengikut zon/kawasan ke atas penghuni tidak sah (PTS), penghuni tidak menetap (PTM), penyewaan semula unit kepada pihak ketiga, ketua penyewa yang terlibat dengan penyalahgunaan najis dadah, maksiat dan lain-lain kes yang melanggar peraturan yang berkuatkuasa. Secara purata jumlah unit yang boleh diperolehi dalam tempoh setahun melalui tindakan penguatkuasaan adalah sebanyak 350 unit.
- 2) Memberikan keutamaan tawaran kepada pemohon yang tidak menetapkan syarat tertentu dan tidak melayan kerenah pemohon untuk mendapatkan rumah yang memberikan alasan seperti berikut:

- (i) Lokasi penempatan yang jauh dari sekolah anak, jauh dari tempat kerja, jauh dari ibu bapa yang sakit dan menyukarkan mereka untuk menjaga segala keperluan; dan
 - (ii) Majoriti memohon penempatan di pusat bandar dan menolak tawaran unit di pinggir bandar yang lebih jauh.
- 3) Bagi pelan jangka panjang pula DBKL sedang merancang untuk pelaksanaan pembangunan semula Kawasan PA/PPR yang telah usang.
3. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, Kerajaan menerusi Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) telah memperkenalkan dan menyediakan Rumah Majlis atau *Council Home* (CH) yang merupakan salah satu inisiatif DBKL untuk membantu warga kota dalam mengurangkan beban kos sara hidup di Kuala Lumpur.
4. Melalui inisiatif *Council Home* ini, unit-unit kediaman dengan keluasan minimum 750 kaki persegi (kps) dibina menggunakan peruntukan pembangunan DBKL di atas tapak-tapak milik DBKL. Setiap unit *Council Home* akan mempunyai tiga (3) bilik tidur dan dua (2) bilik air serta dibekalkan dengan satu (1) petak tempat letak kereta (TLK). Selain itu, *Council Home* ini turut mempunyai kemudahan atau fasiliti asas bagi kemudahan para penghuninya.
5. Unit-unit *Council Home* ini tidak akan dijual sebaliknya disewakan kepada warga kota yang berkecukupan untuk suatu tempoh transit yang tertentu.

6. Inisiatif *Council Home* ini menyasarkan pemberian sewa kepada golongan warga kota yang berpendapatan sederhana untuk tempoh masa antara tiga hingga lima tahun. Di sepanjang tempoh tersebut, penyewa akan menikmati kadar harga sewaan bulanan yang lebih rendah berbanding harga sewaan pasaran. Penjimatan bulanan yang diperolehi tersebut boleh disimpan dan digunakan oleh para penyewa bagi tujuan pembayaran deposit pembelian rumah sendiri setelah tempoh sewaan berakhir.

7. Harga sewaan bulanan *Council Home* adalah ditentukan berdasarkan faktor keluasan unit dan lokasi. Sebagai contoh, harga sewaan bulanan bagi unit-unit *Council Home* di Sg.Udang Segambut berkeluasan 807kps buat masa ini adalah ditetapkan sebanyak RM850 sebulan sahaja berbanding purata harga sewaan pasaran di kawasan sama sebanyak RM1,200 sebulan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah langkah strategik Kementerian dalam menyelesaikan isu kesesakan pesakit akibat daripada kekurangan tenaga kerja dan fasiliti di hospital Kerajaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Bagi mengurangkan kesesakan pesakit di hospital-hospital Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) dan menambah baik mutu perkhidmatan, KKM telah melaksanakan beberapa inisiatif seperti berikut:

1. melaksanakan pengauditan dalaman dan meneliti semula keberkesanan inisiatif sedia ada dalam KKM bagi mencari penyelesaian terbaik (melalui lawatan mengejut dan program turun padang);
2. melaksanakan inisiatif *Lean Healthcare* yang mana inisiatif ini dapat mengurangkan aktiviti yang tiada nilai tambah, meningkatkan kecekapan dan mengurangkan waktu menunggu untuk berjumpa doktor, bermula daripada kaunter pendaftaran hingga pesakit mengambil ubat di farmasi;
3. melaksanakan Unit Inap Singkat (Short Stay Unit - SSU) yang mana inisiatif ini dilaksanakan dengan memfokuskan kepada pesakit stabil yang memerlukan rawatan kurang daripada 72 jam. Inisiatif ini dapat mengurangkan waktu menunggu bagi mendapatkan katil bagi pesakit kes-kes ringan yang memerlukan pemantauan jangka pendek di hospital;

4. melaksanakan Unit Pengurusan Katil (Bed Management Unit - BMU) secara digital yang mana unit ini mengawal pengurusan katil dan aliran pesakit secara berpusat (sama ada pesakit kecemasan dan elektif) daripada proses kemasukan, keluar, pemindahan antara fasiliti (intra and inter-facility transfer). Pengurusan katil yang cekap dan efektif ini dapat mengurangkan masa menunggu pesakit di Jabatan Kecemasan untuk mendapatkan katil,
5. menubuhkan Pasukan Petugas Khas Reformasi Sektor Awam (STAR). Beberapa siri perbincangan sedang dijalankan melibatkan KKM, Kementerian Kewangan, Kementerian Ekonomi, Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC), Jabatan Perkhidmatan Awam bersama-sama dengan pihak pengamal perubatan swasta.
6. penyuraian pesakit ke Klinik Kesihatan memandangkan 70% kehadiran pesakit pada tahun 2019 adalah ke zon hijau (zon kecemasan bukan kritikal); dan
7. melanjutkan Waktu Operasi Selepas Waktu Pejabat di 52 buah Klinik Kesihatan antara 5.00 petang hingga 9.30 malam pada hari Isnin hingga Jumaat dan dari jam 8 pagi hingga jam 12 tengah hari pada hari Sabtu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TAN SRI HAJI MOHAMAD FATMI BIN
CHE SALLEH
TARIKH : 3 APRIL 2023

TAN SRI HAJI MOHAMAD FATMI BIN CHE SALLEH minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan berapakah jumlah kekerapan penerbangan atau ketibaan antarabangsa pasca COVID-19.

JAWAPAN

**YB DATO SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kekerapan penerbangan antarabangsa ke Malaysia untuk tahun 2022 ialah 2,080 penerbangan setiap minggu iaitu penurunan sebanyak -32.0% berbanding tahun 2019 iaitu 3,061. Manakala, kapasiti tempat duduk setiap minggu pada tahun 2022 ialah 412,059 iaitu penurunan sebanyak -34.1% berbanding 625,476 pada tahun 2019.
2. Malaysia telah merekodkan jumlah kemasukan pelancong asing seramai 10,070,964 (Sepuluh Juta Tujuh Puluh Ribu Sembilan Ratus Enam Puluh Empat) orang sepanjang tahun 2022. Jumlah ini adalah masih kurang 61.4% jika dibandingkan dengan tempoh sama bagi tahun 2019.
3. Namun begitu, pembukaan semula sempadan negara sejak 1 April 2022 serta persediaan ke fasa endemik telah menyaksikan peningkatan ketibaan pelancong asing ke Malaysia bagi setiap bulan. Ini dapat dilihat dalam syer jumlah ketibaan pelancong asing berbanding tahun 2019 yang semakin bertambah pulih bermula April hingga Disember 2022.

4. Kesimpulannya, sektor pelancongan negara dilihat semakin pulih dari kesan teruk yang dialami akibat dari penularan pandemik Covid-19. Justeru, usaha promosi yang berterusan harus dipergiatkan bagi memastikan hala tuju dan masa depan sektor pelancongan negara terus berdaya saing, mampan dan lestari.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN SUSAN CHEMERAI ANDING
TARIKH : 3 APRIL 2023

PUAN SUSAN CHEMERAI ANDING minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil untuk menangani isu pembaziran makanan di sektor pertanian di Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Isu pembaziran makanan dalam konteks sektor agromakanan merujuk kepada kehilangan lepas tuai (*post-harvest loss*) dan pengurusan sisa pertanian.

Dalam memastikan keterjaminan pengeluaran makanan, Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) melalui Dasar Agromakanan Negara 2021-2030 (DAN 2.0) telah menggariskan inisiatif bagi kaedah pengeluaran makanan yang lebih mampan untuk memenuhi permintaan makanan yang semakin meningkat. Antara inisiatif yang dilaksanakan oleh KPKM adalah seperti berikut:

- (i) **mengeluarkan Prosedur Operasi Standard (SOP) Pengurangan Kehilangan Lepastuai Padi** untuk digunakan oleh setiap agensi atau syarikat swasta yang terlibat di dalam industri padi negara bagi mengelakkan masalah kehilangan lepas tuai padi;
- (ii) **membangunkan Peraturan Penggredan, Pembungkusan dan Pelabelan (GPL)** bagi memastikan hasil keluaran pertanian bermula di peringkat ladang digred berdasarkan kualiti dengan kaedah pembungkusan yang sesuai dan pelabelan yang lengkap. Pematuhan kepada peraturan GPL berupaya mengurangkan kadar kerosakan hasil pertanian dan seterusnya dapat memanjangkan tempoh hayat simpanan (*shelf life*) hasil pertanian;

- (iii) **menjalinkan kerjasama dengan *Food and Agriculture Organization* (FAO) dalam projek rintis berkaitan penentuan *Food Loss Index*** bagi menentukan magnitud serta titik kritikal kehilangan makanan di sepanjang rantai nilai. Pengukuran data yang tepat mengikut standard antrarangsa adalah penting supaya kerajaan dapat menentukan strategi yang spesifik bagi mengatasi kehilangan makanan di Malaysia dan seiring dengan indikator Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) 12.3 (*Global Food Loss*);
- (iv) **menghasilkan vermikompos menggunakan bahan sisa buangan pertanian.** Vermikompos yang dihasilkan adalah berkualiti dan kandungan nutrien makro yang dihasilkan juga setanding dengan baja organik. Vermikompos juga boleh digunakan sebagai bahan perapi tanah bagi tujuan membaiki struktur tanah; dan
- (v) **melaksanakan kajian dan membangunkan teknologi yang efisien bagi memanjangkan tempoh hayat simpanan dan mengekalkan kualiti buah-buahan dan sayur-sayuran** di sepanjang rantai nilai. Antara teknologi yang telah digunapakai oleh industri adalah pakej teknologi penyejukbekuan kriogenik, teknologi salutan permukaan buah-buahan dan teknologi pemprosesan buah-buahan dan sayur-sayuran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L
A.ACHYUTHAN NAIR
TARIKH : 3 APRIL

DATO' KESAVADAS A/L A.ACHYUTHAN NAIR minta **YB MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah pendekatan terbaharu yang sedang dijalankan bagi menangani masalah kemiskinan bandar yang merupakan antara faktor tidak nampak yang mendorong kepada perlakuan jenayah yang melibatkan kegiatan haram seperti peras ugut, berjudi, mencuri dan berlumba motosikal secara haram.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Perpaduan pada hari ini komited dengan hasrat untuk menoktahkan kemiskinan tegar. Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan bagi menjayakan agenda ini, antaranya menerusi Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) yang diterajui oleh Kementerian Ekonomi bagi mewujudkan ekosistem mampan kepada golongan miskin tegar dan berpendapatan rendah untuk keluar dari belenggu kemiskinan. Terdapat tiga (3) templat di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN) yang mana telah menerima peruntukan sebanyak RM750 juta di bawah Belanjawan 2023.

Di samping itu, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) telah menerima peruntukan di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas bagi menyokong usaha-usaha pembasmian kemiskinan di bandar seperti berikut:

- (i) RM55 juta diperuntukkan bagi program Pemerkasaan Ekonomi Komuniti Bandar;
- (ii) RM125 juta diperuntukkan bagi program Baik Pulih Rumah di Bandar; dan
- (iii) RM8 juta diperuntukkan bagi program Bina Baharu Rumah di Bandar Program.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, program Pemerkasaan Ekonomi Komuniti Bandar ini bertujuan untuk melatih dan memberikan latihan keusahawanan yang melibatkan golongan B40 di kawasan bandar supaya mampu mengusahakan perniagaan yang boleh memberikan pendapatan yang lebih tinggi dan seterusnya meningkatkan kualiti hidup. Program Baik Pulih Rumah dan Bina Baharu Rumah di bandar pula bertujuan untuk menyediakan tempat kediaman yang selamat dan selesa kepada Ketua Isi Rumah atau Ahli Isi Rumah yang layak bagi membolehkan mereka menikmati kehidupan yang berkualiti dan sejahtera. Kerajaan berharap usaha-usaha ini akan membantu kumpulan B40 di bandar meningkatkan pendapatan, menjalani kehidupan yang lebih selesa dan seterusnya dapat mengurangkan daripada terdedah kepada perlakuan jenayah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK BOBBEY BIN SUAN
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK BOBBEY BIN SUAN minta **PERDANA MENTERI** menyatakan prestasi deposit simpanan haji Tabung Haji dan sejauh manakah dana simpanan ini dilabur dan diniagakan untuk tempoh kewangan 2022 agar kadar pulangan dividen lebih baik pada tahun akan datang.

JAWAPAN:

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM BIN HAJI
MOKHTAR
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang Di-Pertua,

Prestasi deposit simpanan Tabung Haji menunjukkan pertambahan dari segi saiz dana dan juga jumlah pendeposit baharu pada tahun 2022 berbanding tahun 2021 dan ianya menggambarkan kepercayaan pendeposit terhadap Tabung Haji. Saiz dana Tabung Haji bertambah dari RM83.34 billion pada tahun 2021 kepada RM87.60 billion pada tahun 2022.

Dana simpanan pendeposit dilaburkan dalam aset pelaburan mengikut Alokasi Aset Strategik (SAA) Tabung Haji seperti berikut:

- i. pelaburan sekuriti pendapatan tetap
- ii. pelaburan ekuiti
- iii. pelaburan hartanah
- iv. pelaburan pasaran wang dan modal kerja

SAA adalah penting untuk memastikan objektif dan pulangan dicapai pada tahap risiko yang berpatutan. SAA juga akan dikaji secara berkala bagi mengukuhkan strategi pelaburan **TH**.

Mengikut rangka SAA yang diluluskan, **TH** boleh melabur lebih separuh dari asetnya dalam pelaburan pendapatan tetap dan ini merupakan pelaburan terbesarnya. Pulangan dari pendapatan tetap atau sukuk adalah bersifat stabil dan risikonya jauh lebih rendah berbanding pelaburan ekuiti. Sifat ini menjadi pilihan kebanyakan institusi pelaburan termasuk **TH** kerana ia selari dengan mandat mereka untuk memastikan keselamatan deposit terjamin disamping pulangan jangka panjang yang mampan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Keadaan persekitaran pelaburan tahun 2022 adalah amat mencabar bagi semua institusi pelaburan termasuk Tabung Haji yang terus berusaha untuk mengekalkan tahap agihan keuntungan tahun 2022 seperti tahun-tahun sebelumnya. Perperangan antara Rusia dan Ukraine, polisi sifar Covid 19 China, kenaikan ketara kadar inflasi, kenaikan agresif kadar faedah/pembiayaan serta penyusutan nilai Ringgit Malaysia berbanding mata wang asing terutamanya Dolar Amerika telah memberi kesan negatif dan menyebabkan ketidaktentuan pasaran saham dan modal di seluruh dunia, termasuk Malaysia.

Banyak institusi pelaburan yang mengubah strategi kepada bersifat konservatif bagi meminimakan risiko daripada memaksimumkan keuntungan kerana merasakan lebih baik menyelamatkan modal walaupun keuntungan sedikit daripada cuba memaksimumkan keuntungan tetapi terdedah kepada risiko kehilangan modal.

Berikutan lanskap ekonomi dunia yang amat mencabar, prestasi dan kedudukan kewangan Tabung Haji turut terkesan. Dalam tahun 2022, Tabung Haji juga perlu menanggung Kos Haji dan Bantuan Kewangan Haji setelah tiada operasi haji 2 tahun sebelumnya (iaitu tahun 2020 dan 2021). Berlaku peningkatan kos haji secara mendadak bagi musim haji 1443H berikutan kos tambahan yang dikenakan pihak berwajib Arab Saudi..

Tabung Haji mengambil saranan penambahbaikan dan maklumbalas awal Suruhanjaya Siasatan Diraja supaya Agihan Keuntungan Tabung Haji diumumkan berdasarkan penyata kewangan yang telah diaudit. Usaha sedang giat dijalankan bagi memastikan auditan ke atas penyata kewangan Tabung Haji dan Kumpulan bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2022 selesai awal suku kedua tahun 2023. Oleh yang demikian, pengumuman Agihan Keuntungan Tabung Haji dijangka akan diumumkan pada awal suku kedua tahun 2023.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. AHMAD AZAM BIN
HAMZAH
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan adakah Kerajaan akan terus membantu industri makanan memandangkan tiada tanda-tanda harga makanan ternakan akan turun.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) sentiasa prihatin dan komited untuk memastikan bekalan makanan adalah mencukupi. Peningkatan kos makanan ternakan tidak dapat dielakkan terutamanya akibat faktor-faktor global yang berada di luar kawalan kerajaan.

Walaupun, bagi mengatasi kenaikan kos makanan ternakan antara inisiatif yang dilaksanakan oleh Kerajaan adalah seperti berikut:

(a) Jangka pendek

- (i) memberi subsidi kepada penternak ayam pedaging dan ayam penelur untuk membantu mengatasi kenaikan kos pengeluaran mulai 5 Februari 2022. Sehingga 14 Februari 2023, sebanyak 18,880 permohonan bernilai RM1.69 bilion subsidi telah diluluskan kepada penternak;

(b) Jangka panjang

- (i) mengurangkan kebergantungan kepada sumber jagung import sebanyak 30% menerusi inisiatif penanaman jagung bijian dalam negara menjelang tahun 2032;

- (ii) menjalankan kajian bagi menghasilkan bahan mentah gantian dari sumber tempatan berasaskan isirung sawit seperti PKC/PKE;
- (iii) melaksanakan kajian bagi makanan ternakan ayam berasaskan sumber alternatif larva *Black Soldier Fly* (BSF) di bawah Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) dengan kerjasama Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC); dan
- (iv) menawarkan pinjaman mudah melalui Agrobank sebanyak RM300 juta kepada penternak ayam melalui Dana Pembiayaan Agromakanan untuk membantu penternak mengatasi masalah modal pusingan kewangan yang terjejas akibat kenaikan kos pengeluaran.

Sebarang inisiatif yang dilaksanakan oleh Kerajaan perlu mengambil kira kedudukan kewangan semasa Kerajaan serta diperhalusi dengan teliti setelah mengambilkira semua implikasi dan faktor yang terlibat.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. WAN MARTINA BINTI WAN
YUSOFF
TARIKH : 3 APRIL 2023

DR. WAN MARTINA BINTI WAN YUSOFF minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan adakah Kerajaan berhasrat untuk mewajibkan lulus ujian Bahasa Melayu sebagai syarat utama untuk menjadi warganegara Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pemerolehan kewarganegaraan Malaysia bagi individu warga asing telah diperuntukkan dalam Bahagian III Perlembagaan Persekutuan melalui dua (2) kaedah iaitu pendaftaran atau penaturalisasian tertakluk kepada syarat-syarat yang ditetapkan oleh Perlembagaan Persekutuan, Kaedah-Kaedah Kewarganegaraan 1964 [LN.82/1964] serta perundangan berkaitan yang berkuatkuasa dalam peraturan imigresen.

Dalam melaksanakan pemerolehan kewarganegaraan ini selaras dengan Perlembagaan Persekutuan, Kementerian Dalam Negeri (KDN) melalui Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) akan melaksanakan beberapa proses saringan antaranya ujian bertulis, temuduga secara lisan dan bersemuka melalui **Ujian Pengetahuan Bahasa Melayu (UPBM)** terhadap pemohon kewarganegaraan di bawah Perkara 16 dan 19 Perlembagaan Persekutuan. Sepertimana yang telah disyaratkan dalam Perlembagaan Persekutuan, pemohon kewarganegaraan di bawah Perkara 16 Perlembagaan Persekutuan hendaklah mempunyai pengetahuan asas Bahasa Melayu manakala pemohon kewarganegaraan di bawah Perkara 19 Perlembagaan Persekutuan hendaklah mempunyai pengetahuan yang mencukupi dalam Bahasa Melayu.

Kementerian ingin menegaskan bahawa syarat di atas merupakan salah satu syarat yang ditetapkan di dalam Perlembagaan Persekutuan yang melayakkan permohonan dikemukakan oleh individu warga asing untuk memperoleh kewarganegaraan Malaysia sama ada melalui pendaftaran atau penaturalisasian, Walau bagaimanapun, permohonan berkenaan tidak dijamin akan diluluskan kerana sebagai sebuah negara yang berdaulat, penganugerahan kewarganegaraan Malaysia merupakan anugerah tertinggi dan hak eksklusif Kerajaan Persekutuan yang tidak ditawarkan dan diberikan dengan sewenang-wenangnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' HAJI HUSAIN BIN AWANG
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' HAJI HUSAIN BIN AWANG minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah pelan jangka masa panjang Kementerian bagi membantu usaha permodenan dan pembangunan bandar-bandar di negeri-negeri Pantai Timur sehingga kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (PLANMalaysia) telah menyediakan Rancangan Fizikal Negara Keempat (RFN4) sebagai satu pelan pembangunan dan perancangan fizikal yang menyeluruh dengan memberi penumpuan kepada aspek perancangan keselamatan negara, peningkatan infrastruktur digital, pembangunan bercirikan pintar, negara ke arah neutral karbon, jaminan sekuriti makanan negara serta pembentukan komuniti yang inklusif dan berdaya huni. RFN4 ini telah diluluskan oleh Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN) pada 21 Oktober 2021.

RFN4 melalui Strategi PD 2.1 Memperkukuh Fungsi Kawasan Pertumbuhan telah mengenal pasti Konurbasi Timur (meliputi koridor Kuantan – Pekan – Gambang serta pembukaan koridor baharu di selatan Negeri Terengganu iaitu Chukai – Kerteh) sebagai satu daripada tiga Konurbasi Sekunder yang akan diberi tumpuan untuk memperkukuh dan meningkatkan nilai tambah sektor ekonomi wilayah.

RFN4 juga telah mengenal pasti tiga (3) Zon Promosi Pembangunan (ZPP) di Wilayah Timur iaitu ZPP Kota Bharu (Bachok – Kota Bharu – Machang – Pasir Mas – Pasir Puteh – Tanah Merah – Tumpat), ZPP Kuala Terengganu dan ZPP Jerantut – Bandar Tun Razak (Maran) – Temerloh – Mentakab. ZPP merupakan pusat pertumbuhan yang mempunyai hubung kait yang kukuh dari segi aktiviti ekonomi, sosial dan pentadbiran. ZPP juga merupakan pusat pekerjaan utama yang

mempunyai kemudahan perbandaran yang mencukupi dan berdaya maju, selain mempunyai hubungan pengangkutan yang strategik dengan bandar-bandar utama yang lain.

RFN4 melalui Pelan Pengurusan Spatial Negeri pula telah menyediakan suatu kerangka dalam mengurus ketersediaan spatial guna tanah, pengurusan sumber (sumber asli, sumber air, sumber tenaga, sumber makanan dan sumber warisan) serta pengenalpastian kawasan yang terkesan akibat daripada bencana semula jadi yang khusus mengikut negeri masing-masing. Pelan Pengurusan Spatial Negeri ini perlu diterjemahkan dalam penyediaan rancangan struktur, rancangan tempatan dan lain-lain rancangan pemajuan di peringkat negeri dan tempatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SR. HAJI MOHD APANDI
BIN MOHAMAD
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN SR. HAJI MOHD APANDI BIN MOHAMAD minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan apakah langkah untuk menambah baik pepadanan antara bidang kelulusan graduan dengan jenis pekerjaan yang ditawarkan dalam negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan Yang Mulia, Kementerian menerusi PERKESO telah menyediakan platform pencarian pekerjaan dalam portal MYFutureJobs dalam usaha menambah baik pepadanan antara bidang kelulusan graduan dengan jenis pekerjaan yang ditawarkan dan isu pengangguran melibatkan graduan lepasan ijazah.
2. Selain daripada itu, jurang ketidaksepadanan (*mismatch*) pekerjaan bagi kategori siswazah dan semua golongan yang mencari pekerjaan dikawal selia dan peluang pekerjaan adalah terbuka untuk semua melalui portal MYFutureJobs.
3. MYFutureJobs merupakan portal berteknologi tinggi dan terkini bagi membuat padanan pekerjaan (*job matching*) berdasarkan kelayakan, kemahiran, pengalaman, gaji dan lain-lain mengikut keperluan majikan. Secara tidak langsung, portal ini berkeupayaan untuk membantu mengurangkan ketidaksepadanan dalam pasaran buruh. Platform ini perlu dimanfaatkan oleh setiap pencari kerja termasuk anak muda kerana ianya merupakan langkah awal untuk golongan ini berada dalam pasaran kerja sekaligus membantu kebolehpasaran dalam kalangan mereka.
4. PERKESO juga secara berterusan mempergiatkan Karnival Kerjaya atau *Job Carnival* di seluruh negara agar program pengambilan pekerjaan untuk siswazah termasuk golongan bukan siswazah serta belia dapat dilaksanakan dengan berkesan.

5. Kementerian melalui PERKESO telah menjalankan kerjasama dengan beberapa kementerian, badan dan agensi agar dapat memperhalusi isu pengangguran dan ketidaksepadan ini. Antara jalinan kerjasama yang telah dilaksanakan ialah bersama Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kementerian Belia dan Sukan, dan Kementerian Pengajian Tinggi, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi serta Kementerian Alam Sekitar dan Air.

6. Sistem Insurans Pekerjaan PERKESO turut menyediakan program-program bagi peningkatan modal insan dan kebolehpasaran pekerja seperti khidmat kaunseling kerjaya, *skills profiling*, penulisan *resume*, *mock interview*, latihan kemahiran bahasa dan teknik penyampaian serta seminar pekerjaan bagi mereka yang mencari pekerjaan. Dengan inisiatif-inisiatif ini, kebolehpasaran mereka akan ditingkatkan dan juga akan dapat meningkatkan peluang kerjaya yang baharu.

7. Selain itu, Kementerian sentiasa berusaha meningkatkan tahap padanan pekerjaan dalam negara melalui inisiatif berikut:

- i. Perluasan penggunaan Portal Pekerjaan MYFutureJobs sebagai medium padanan antara pencari kerja dan majikan. Penambahbaikan sistem dan indikator padanan pencari kerja dan kekosongan pekerjaan yang dilaksanakan dari semasa ke semasa.

- ii. Menggiatkan usaha bagi menambahbaik kemahiran dan kompetensi pencari kerja serta pembangunan kebolehpasaran graduan dengan melaksanakan program-program seperti Program Kebolehpasaran Pekerjaan dan Latihan bersama MICROSOFT. Program ini adalah untuk meningkatkan golongan graduan termasuk belia berkemahiran di dalam Teknologi Maklumat Dan Komunikasi.

- iii. Meningkatkan pengetahuan dan kemahiran bermula dari peringkat sekolah dan universiti dengan mengadakan taklimat pendedahan mengenai maklumat pasaran buruh semasa, *mock interview* dan *career lab* kepada graduan-graduan yang terpilih dari institusi tinggi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK NORAINI IDRIS
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATUK NORAINI IDRIS minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan pelan tindakan yang telah dipersiapkan bagi mengenal pasti hospital awam serta hospital swasta yang masih berdepan dengan masalah kekurangan jururawat yang menjadi antara faktor penyumbang kepada masalah kecelaruan pengendalian pesakit terutamanya di wad kecemasan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sehingga 31 Disember 2022, terdapat seramai 69,608 Jururawat yang berkhidmat di Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM). Perkhidmatan penjagaan pesakit KKM turut disokong oleh 22,291 Jururawat Masyarakat. Secara keseluruhannya profesion kejururawatan adalah tenaga kerja terbesar KKM merangkumi 30.2% daripada keseluruhan 304,336 petugas kesihatan yang berkhidmat di KKM.
2. Antara inisiatif yang telah dibuat bagi memenuhi keperluan dan meningkatkan bilangan Jururawat di hospital awam serta hospital swasta adalah dengan:
 - i. meningkatkan pengambilan pelatih Diploma Kejururawatan di Institut Latihan KKM (ILKKM) berikutan jumlah pengambilan pelatih Diploma Kejururawatan semakin berkurangan sebanyak lebih dari 50 peratus bermula tahun 2020 hingga 2022. Pada tahun 2022, seramai 565 pelatih kejururawatan telah diambil untuk mengikuti pengajian di ILKKM berbanding 156 pelatih pada tahun 2021. Bagi tahun 2023 pula, KKM akan melaksanakan pengambilan seramai 982 pelatih kejururawatan iaitu peningkatan sebanyak 35% berbanding tahun 2022; dan

- ii. selain melantik tetap semua jururawat keluaran ILKKM, KKM juga melaksanakan urusan pelantikan tetap secara berfasa bagi 2,336 Jururawat kontrak lantikan swasta (graduan kejururawatan keluaran institusi latihan selain ILKKM) yang masih berkhidmat di KKM. Bagi fasa pertama, seramai 620 orang telah dilantik untuk mengisi jawatan tetap dan selebihnya akan dilaksanakan secara berfasa sehingga Disember 2023;
- a) menawarkan kemudahan Cuti Belajar Bergaji Penuh (CBBP) kepada Jururawat Masyarakat Gred U19, U24 dan U26 bagi mengikuti pengajian Diploma Kejururawatan dalam tempoh satu (1) tahun di ILKKM untuk Peningkatan Secara Lantikan (PSL) ke jawatan Jururawat Gred U29; dan
- b) Moratorium Penawaran Kursus Kejururawatan Peringkat Diploma di Institusi Pendidikan Tinggi Swasta (IPTS) berkuat kuasa mulai 01 Julai 2010 dan masih berlanjutan hingga kini. Moratorium ini ditetapkan kerana pada masa tersebut terdapat lambakan pelatih jururawat yang telah tamat latihan Diploma Kejururawatan tidak dapat ditempatkan kerana tiada perjawatan termasuk pelatih dari Institut Latihan KKM. KKM telah mengesyorkan kepada Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) supaya moratorium ini dibatalkan, bagi meningkatkan pengambilan pelatih Diploma Kejururawatan (bukan tajaan KKM).

3. KKM sentiasa memberikan perhatian kepada kebajikan dan dari semasa ke semasa penambahbaikan laluan kerjaya skim perkhidmatan Jururawat dilaksanakan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN AKNAN A/L EHTOOK
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN AKNAN A/L EHTOOK minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah tindakan yang telah diambil bagi menangani halangan untuk Kerajaan melaksanakan cadangan agar diwujudkan satu jawatan Timbalan Menteri yang bertanggungjawab mengenai agama-agama selain Islam yang dianuti oleh kira-kira 40% rakyat Malaysia.

JAWAPAN:

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (SABAH, SARAWAK
DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Agama adalah satu perkara yang begitu dekat dengan diri dan hati penganutnya. Dalam menjaga sensitiviti isu agama yang ada dalam masyarakat majmuk di Malaysia ini, Perlembagaan Malaysia telah mencipta formula penting dalam hubungan antara penganut agama ini.
2. Perkara 3(1) Perlembagaan Persekutuan menyatakan bahawa Islam adalah agama Persekutuan, tetapi agama lain boleh diamalkan dengan aman dan damai di Malaysia.
3. Perkara 11(1) Perlembagaan Persekutuan pula menjamin hak setiap orang di Malaysia untuk menganuti dan mengamalkan agamanya. Dalam menjamin hak untuk menganuti dan mengamalkan agamanya, Perkara 11(3) Perlembagaan Persekutuan selanjutnya memperuntukkan bahawa tiap-tiap kumpulan agama berhak—
 - (i) menguruskan hal ehwal agamanya sendiri;
 - (ii) menubuhkan dan menyenggarakan institusi-institusi bagi maksud agama atau khairat; dan
 - (iii) memperoleh serta mempunyai harta dan memegang dan mentadbirkannya mengikut undang-undang.

4. Di samping itu, Perkara 10(1) Perlembagaan Persekutuan juga turut memperuntukkan bahawa setiap rakyat Malaysia berhak untuk membentuk apa-apa persatuan termasuklah persatuan berkaitan dengan agama masing-masing. Selanjutnya, Perkara 12(2) Perlembagaan Persekutuan juga memperuntukkan bahawa setiap agama berhak untuk menubuhkan dan menguruskan institusi Pendidikan agama masing-masing tanpa adanya diskriminasi antara agama.
5. Kerajaan juga telah mengambil inisiatif bagi mewujudkan keharmonian di antara pemimpin badan agama dan penganut antaranya dengan menubuhkan jawatankuasa seperti berikut:
 - (i) Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Agama (HARMONI) Selain Islam
 - (a) Jawatankuasa ini merupakan platform yang diwujudkan oleh Kementerian Perpaduan Negara untuk mendapatkan pandangan dan nasihat berhubung hal ehwal agama selain Islam.
 - (b) Jawatankuasa HARMONI selain Islam ini terdiri daripada YB Menteri Perpaduan Negara sebagai pengerusi dan 14 orang pemimpin badan-badan agama.

- (ii) Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Agama (HARMONI) Bersama JAKIM
 - (a) Jawatankuasa ini merupakan platform yang diwujudkan untuk mengukuhkan dan meningkatkan keharmonian antara badan-badan agama Islam dan bukan Islam serta berkongsi pandangan yang memberi manfaat kepada kesejahteraan masyarakat dan negara.
 - (b) Jawatankuasa HARMONI bersama JAKIM ini terdiri daripada YB Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama), YB Menteri Perpaduan Negara dan 24 orang pemimpin badan-badan agama.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI TI LIAN KER
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' SRI TI LIAN KER minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan jumlah rumah ibadat bukan Islam yang telah siap diselenggara dan dibaik pulih untuk setiap negeri pada tahun 2022 dan apakah terdapat penambahbaikan terhadap proses atau prosedur bagi melancarkan permohonan pihak pengurusan rumah ibadat pada masa akan datang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peranan dan fungsi rumah ibadat bukan Islam telah dipindahkan dari Kementerian Perpaduan Negara (KPN) ke Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) mulai tahun 2023. Buat masa ini, KPKT sedang memperincikan mekanisme penyaluran dan pemantauan peruntukan yang telah diluluskan di bawah Inisiatif Belanjawan 2023.

Bagi tahun 2022, Kerajaan telah menyalurkan sejumlah RM30 juta kepada KPN untuk pengagihan kepada rumah-rumah ibadat bukan Islam di kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) bagi pelaksanaan kerja-kerja penyelenggaraan dan pembangunan kecil melalui inisiatif pembangunan semua kaum. Sejumlah 28,683,800 (97.1%) telah diagihkan oleh KPN.

Bagi tempoh 2021 hingga 2022, sejumlah 305 rumah ibadat bukan Islam yang telah siap dibaiki dan diselenggara iaitu sebanyak 296 rumah ibadat pada tahun 2021 dan sebanyak sembilan (9) rumah ibadat pada tahun 2022. Perincian mengikut negeri adalah seperti berikut:

BIL.	NEGERI	PROJEK SIAP DILAKSANAKAN BAGI AGIHAN TAHUN 2021	PROJEK SIAP DILAKSANAKAN BAGI AGIHAN TAHUN 2022
1	JOHOR	52	-
2	KEDAH	13	-
3	KELANTAN	3	-
4	MELAKA	20	-
5	N.SEMBILAN	9	-
6	P.PINANG	18	-
7	PAHANG	31	-
8	PERAK	51	-
9	PERLIS	3	-
10	SABAH	33	-
11	SARAWAK	4	-
12	SELANGOR	37	8
13	TERENGGANU	11	-
14	W.P K.LUMPUR	10	1
15	W.P LABUAN	1	-
16	W.P PUTRAJAYA	-	-
JUMLAH		296	9

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI VELL PAARI A/L TUN
SAMY VELLU
TARIKH : 3 APRIL 2023

DATO' SRI VELL PAARI A/L TUN SAMY VELLU minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan senarai program-program pemerkasaan bakat sukan diperingkat akar umbi dan sejauh manakah program-program ini telah mencungkil bakat tempatan disamping mengurangkan kebergantungan kita kepada bakat sukan yang diimport.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan (KBS) menerusi Majlis Sukan Negara (MSN) bersama-sama pemegang-pemegang taruh berkaitan amat komited dalam usaha untuk melahirkan kumpulan bakat-bakat yang berpotensi dan berkualiti untuk digilap ke peringkat yang lebih tinggi.

Kementerian ini mengambil pelbagai usaha dalam pencarian bakat-bakat baharu khusus untuk 16 jenis Sukan Teras bagi memastikan kesinambungan program pembangunan sukan berprestasi tinggi. Antara program-program yang dilaksanakan adalah seperti berikut:

- (i) **Program Bakat** yang memberi fokus kepada atlet-atlet berumur antara 13 hingga 15 tahun. Sehingga kini, sebanyak 165 Pusat Latihan Daerah (PLD) telah ditubuhkan dengan 172 jurulatih bertauliah sedang melatih 2,232 atlet. Antara perkhidmatan yang disediakan untuk atlet-atlet ini adalah seperti berikut:
 - (a) Program latihan mod separuh masa;
 - (b) Bimbingan jurulatih yang diiktiraf;
 - (c) Pendedahan latihan dan pertandingan peringkat daerah dan negeri; dan
 - (d) Peralatan latihan.

(ii) **Program Pelapis Negeri** yang memberi fokus kepada atlet-atlet berumur di bawah 21 tahun. Sehingga kini, sebanyak 319 Pusat Latihan Negeri (PLN) telah ditubuhkan dengan 410 jurulatih bertauliah sedang melatih 6,769 atlet. Antara perkhidmatan yang disediakan untuk atlet-atlet ini adalah seperti berikut:

- (a) Program latihan mod separuh masa;
- (b) Bimbingan jurulatih yang diiktiraf;
- (c) Pendedahan latihan dan pertandingan peringkat daerah dan negeri; dan
- (d) Peralatan latihan.

Selain itu, tumpuan turut diberikan kepada Program Khas yang memberikan tumpuan kepada sukan Bola Sepak, Ragbi, Hoki dan Bola Jaring melibatkan program-program seperti berikut:

- (i) **Program Pembangunan Bola Sepak Negara (PPBN)** mempunyai seramai 16,135 pemain, 781 jurulatih berlatih 78 Akademi Tunas, 63 Pusat Latihan Daerah, 14 Sekolah Sukan Negeri, satu Sekolah Sukan Malaysia dan satu Akademi Mokhtar Dahari (AMD);
- (ii) **Program Pembangunan Ragbi Negara (PPRN)** mempunyai 57 Pusat Latihan dan seramai 2,523 atlet menjalani program latihan di bawah bimbingan 122 jurulatih;

- (iii) **Program Pembangunan Hoki Negara (PPHN)** mempunyai sejumlah 4,405 pemain yang sedang berlatih di bawah bimbingan 220 jurulatih di 110 pusat latihan; dan
- (iv) **Program Pembangunan Bola Jaring Negara (PPBJN)** pula memberikan tumpuan khusus bagi pembangunan wanita di mana sejumlah 2,239 atlet sedang giat menjalani Latihan di bawah kendalian 156 jurulatih di 128 pusat latihan.

Pada tahun ini KBS melalui Jabatan Belia dan Sukan Negara (JBSN) akan menganjurkan pertandingan Liga Sukan Komuniti di peringkat daerah, negeri dan kebangsaan untuk mencari bakat-bakat baharu dalam sukan bola jaring, futsal dan bola keranjang dengan sasaran penyertaan seramai 100,000 orang. Pemilihan jenis sukan ini adalah berdasarkan kepada minat masyarakat setempat.

Dalam aspek sukan bermotor pula, KBS bekerjasama dengan persatuan dan kelab sukan permotoran bagi memperkasa bakat kanak-kanak, remaja dan belia seawal umur tujuh tahun melalui inisiatif MalaysiaActive@Motorsports. Antara program yang dilaksanakan di bawah inisiatif ini adalah KLASS Push Bike, Akademi MiniBike KBS, KLASS Cub Prix, Road To Wira Cub Prix KBS dan Perlumbaan Motorcross KBS.

KBS turut melaksanakan program pembangunan bakat sukan Orang Kurang Upaya (OKU) melalui program Inspire i-Talent dan i-Train. Seramai 1,403 OKU daripada pelbagai kategori kecacatan telah menyertai program ini pada tahun 2022 diseluruh Malaysia. Pada tahun 2023, Kementerian akan melaksanakan sebanyak 15 program melibatkan 450 peserta OKU dari seluruh negara dengan kerjasama persatuan sukan OKU, Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Jabatan Pendidikan Negeri.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT PERTAMA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ROBERT LAU HUI YEW
TARIKH : 3 APRIL 2023

TUAN ROBERT LAU HUI YEW minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan dalam usaha bukan sahaja memupuk perpaduan negara, tetapi menangani ekstremisme yang nampak semakin serius dari segi agama dan kaum.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Perpaduan Negara (KPN) telah mengambil inisiatif menghasilkan beberapa dokumen dasar dan pelan tindakan perpaduan bagi memupuk dan mengeratkan perpaduan kaum di Malaysia seperti berikut:
 - i. **Dasar Perpaduan Negara (DPN)** merupakan dasar payung yang julung kali dihasilkan oleh Kerajaan secara khusus bagi memupuk, mengukuh serta memelihara perpaduan dalam kalangan rakyat melalui konsep “Perpaduan Dalam Kepelbagaian”. Dasar ini menetapkan agenda dan halatuju perpaduan nasional berdasarkan tiga (3) teras utama iaitu:
 - a) Patriotisme dan demokrasi;
 - b) Identiti nasional; dan
 - c) Ekosistem perpaduan.
 - ii. **Rangka Tindakan (Blueprint) Perpaduan Negara 2021-2030** merupakan dokumen yang menggariskan anjakan strategik bagi mencapai objektif yang terkandung di dalam DPN secara komprehensif. Dokumen ini menetapkan 3 aspirasi, 12 strategi dan 41 anjakan strategi dalam usaha membina dan mengekalkan perpaduan negara dan integrasi nasional.

- iii. Bagi menterjemahkan strategi yang digariskan melalui dokumen DPN dan Rangka Tindakan (*Blueprint*) Perpaduan Negara 2021-2030 ke dalam bentuk pelaksanaan, **Pelan Tindakan Perpaduan Negara (PTPN) 2021-2030** juga telah dihasilkan dengan menyusun program dan inisiatif secara khusus, inklusif dan holistik melibatkan kerjasama pelbagai agensi Kerajaan, badan-badan bukan Kerajaan (NGO), swasta dan masyarakat umum.
2. Kementerian Perpaduan Negara juga turut memainkan peranan yang penting bagi membangun Malaysia MADANI dalam konteks sosial, khususnya aspek kemasyarakatan dan kebudayaan selain turut menyumbang kepada aspek pendidikan, institusi, ekonomi dan kewangan, perundangan, bandar dan luar bandar.
3. Bagi menyokong hasrat membangun Malaysia MADANI, Kementerian ini turut menghasilkan kerangka membangun Malaysia MADANI melalui konsep Perpaduan Dalam Kepelbagaian yang akan menjadi rujukan kepada Kementerian Perpaduan Negara bagi melaksanakan program dan aktiviti berteraskan usaha ke arah melahirkan masyarakat MADANI dalam kalangan rakyat berbilang kaum.
4. Kerangka ini disusun seiring Dasar Perpaduan Negara dan memperjelaskan dengan lebih komprehensif strategi pelaksanaan serta sasaran yang hendak dicapai.

5. Antara inisiatif program yang diperkenalkan adalah **Kembara Perpaduan Malaysia MADANI**. Program ini merupakan program *flagship* yang menerajui inisiatif di bawah agenda perpaduan nasional dengan matlamat menyebarkan pengetahuan, kefahaman dan penghayatan terhadap usaha-usaha Kerajaan dalam membangunkan Malaysia MADANI.
6. Kembara Perpaduan Malaysia MADANI memayungi tiga (3) kluster program yang berpaksikan kepada pencapaian objektif Dasar Perpaduan Negara melalui penglibatan dan kerjasama semua pihak termasuklah pemimpin, agensi Kerajaan, pihak swasta, NGO, CSO dan masyarakat secara keseluruhannya.
7. Tiga (3) kluster program tersebut adalah seperti berikut:

a. Semarak Kenegaraan

Program kenegaraan yang bertujuan untuk meningkatkan pengetahuan, kefahaman dan penghayatan tentang cita-cita dan prinsip Rukun Negara serta sejarah ketamadunan negara bagi mengukuhkan jati diri dan semangat cintakan negara dalam kalangan semua lapisan masyarakat.

b. Semarak Perpaduan

Program untuk menyemarakkan semangat perpaduan dalam kalangan masyarakat berbilang kaum, agama dan budaya bersesuaian dgn konsep perpaduan dalam kepelbagaian.

c. Komuniti Rahmah

Program yang dirancang bagi membina komuniti yang mampan dan rahmah khususnya dalam Kawasan Rukun Tetangga yang menjunjung tinggi nilai-nilai kemanusiaan dengan saling menghormati, mengasihi dan menghargai melalui penggemblengan tenaga semua pihak KPN, agensi Kerajaan, swasta, NGO dan komuniti.

8. Dengan penghasilan dokumen dasar, pelan tindakan dan inisiatif program yang dirancang, agenda perpaduan dapat dilaksanakan dengan lebih terancang dan tersusun melalui kerjasama pelbagai pihak di setiap peringkat daripada peringkat Kementerian hingga ke peringkat komuniti.
9. Kementerian Perpaduan Negara juga mempunyai mekanisme untuk mencari penyelesaian isu yang menggugat perpaduan dengan membawa isu ini ke jawatankuasa-jawatankuasa seperti:
 - a. **Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Agama (HARMONI)** yang melibatkan perbincangan antara pemimpin-pemimpin agama dari Islam, Kristian, Buddha, Hindu, Tao, Sikh dan Baha'i.
 - b. **Majlis Penasihat Perpaduan Negara** yang melibatkan tokoh-tokoh dari pelbagai latar belakang (Akademik, Korporat, NGO, Swasta, Belia)

10. Di samping itu, di peringkat komuniti pula, isu-isu perpaduan diuruskan oleh **Mediator Komuniti** (yang telah ditauliah oleh Kementerian), melalui langkah-langkah intervensi sosial berdasarkan isu atau insiden. Bagi kes-kes yang memerlukan tindakan bersepadu antara agensi, isu atau insiden akan dirujuk kepada agensi-agensi yang berkaitan seperti **PDRM, MCMC dan PBT**.
11. Bagi menangani ekstremisme yang nampak semakin serius, Kerajaan akan mengambil tindakan ke atas mana-mana pihak yang sengaja mencetuskan atau mengeluarkan sebarang kenyataan yang mengganggu gugat perpaduan dan mengancam keharmonian rakyat. Oleh itu, Kerajaan berusaha mengekalkan keharmonian antara kaum dengan melaksanakan melalui perundangan sedia ada iaitu:
- (i) **Akta Hasutan 1948 [Akta 15]** iaitu akta bagi mengawal kesalahan menghasut.
 - (ii) **Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588]** bagi mengawal kesalahan penggunaan tidak wajar kemudahan atau perkhidmatan rangkaian.
 - (iii) **Kanun Keseksaan (Penal Code) [Akta 574]** – iaitu akta yang digubal bagi membolehkan seseorang dihukum atas kesabitan jenayah, di mana ia terdapat **7 Seksyen yang berkaitan dengan perpaduan kaum dan keagamaan**.

12. Ini merupakan antara langkah memelihara keharmonian antara kaum dan mendidik rakyat bagi menghormati undang-undang sedia ada. Dengan mewujudkan jawatankuasa keharmonian kaum dan memperketat penguatkuasaan serta mengenakan hukuman setimpal terhadap individu yang mencetus isu perkauman dan keagamaan dapat membuka mata rakyat supaya menghormati undang-undang berkuatkuasa.

Sekian, terima kasih.